

Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, Σχολή Οικονομίας και Διοίκησης,
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Χρηματοοικονομική
Διοίκηση (ΧΔ)

Ο Αναπτυξιακός Νόμος Ως Εργαλείο Ανάπτυξης της
Επιχειρηματικότητας.

Μια διαχρονική προσέγγιση (από το 1998- έως σήμερα).
της Σκούρα Σοφίας

Όνομα Πατρός: Χρήστος

A. M.: 12219

Επιβλέπων Καθηγητής: Μαγούλιος Γεώργιος

Σέρρες, Σεπτέμβριος 2023

Περίληψη

Στην παρούσα διπλωματική εργασία γίνεται στην αρχή μια παρουσίαση των εννοιών της επιχειρηματικότητας καθώς και τον ρόλο της στην οικονομία. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ένα μοντέλο που αποτυπώνει τη σχέση ισορροπίας μεταξύ αγοράς και επιχειρήσεων. Σημαντικός θεωρείται ο ρόλος του επιχειρηματία στο συντονισμό της οικονομίας όπου αναλύονται οι λόγοι στη συνέχεια. Τέλος από το πρώτο κεφάλαιο επισυνάπτονται οι σχετικοί σχολιασμοί.

Στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας η ανάλυση εστιάζει στην Ευρωπαϊκή διάσταση του θέματος ως προς τη θέση της χώρας στην Ε Ε, τα προγράμματα περιφερειακής πολιτικής, τα περιφερειακά προβλήματα καθώς και η διάρθρωση του προϋπολογισμού των δημόσιων επενδύσεων. Το κεφάλαιο αυτό κλείνει με μια έρευνα που διεξάγει από το Πανεπιστήμιο της Πάτρας με θέμα τα οφέλη των αναπτυξιακών νόμων στις επιχειρήσεις.

Στο τρίτο κεφάλαιο της εργασίας αποτυπώνονται αναλυτικά οι αναπτυξιακοί νόμοι που θεσπίστηκαν στην Ελλάδα από το 1998 έως σήμερα καθώς και τα είδη ενίσχυσης τους. Στο τέλος του κεφαλαίου παρουσιάζεται η μια συνολική αποτίμηση των νόμων αυτών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο πραγματοποιείται μια ανάλυση τριών εταιρειών που έχουν ενταχθεί στα πλαίσια του αναπτυξιακού νόμου, η ανάλυση αυτή ολοκληρώνεται με τη χρήση βασικών αριθμοδεικτών.

Στο τελευταίο μέρος της εργασίας αναγράφονται τα σχετικά συμπεράσματα και προτάσεις που έχουν προκύψει από τη διπλωματική εργασία.

Λέξεις κλειδιά : επιχειρηματικότητα, αναπτυξιακοί νόμοι, προγράμματα περιφερειακής πολιτικής

Abstract

This thesis starts from, a presentation of the concepts of entrepreneurship and its role in the economy. Then is presented a model that captures the equilibrium relationship between market and firms. The role of the entrepreneur in the coordination of the economy is considered important, where the reasons are analyzed below. Finally, from the first chapter, the relevant comments are attached.

In the second chapter of the work, the analysis focuses on the European dimension of the issue in terms of the country's position in the EU, regional policy programs, regional problems as well as the structure of the public investment budget. This chapter closes with a research conducted by the University of Patras on the benefits of development laws in business.

In the third chapter of the paper analysis, the development laws that enacted in Greece from 1998 to the present are detailed, as well as the types of aid. At the end of the chapter, an overall assessment of these laws is presented.

In the fourth chapter, an analysis of three companies that have joined the framework of the development law is carried out, this analysis is completed with the use of financial ratios.

In the last part of the thesis, the relevant conclusions and proposals that have emerged from the thesis are stated.

Key words: entrepreneurship, development laws, regional policy programs.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	σελ1
Ανασκόπηση της Βιβλιογραφίας.....	σελ2
Μεθοδολογία.....	σελ3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Η Σύνδεση της Επιχειρηματικότητας με την Οικονομία	
1.1 Ορισμοί Επιχειρηματικότητας.....	σελ4
1.2 Ο ρόλος της επιχειρηματικότητας στην οικονομία.....	σελ6
1.3 Συντονισμός στην αγορά.....	σελ7
1.4 Συντονισμός και οικονομία.....	σελ9
1.5 Ο ρόλος του επιχειρηματία.....	σελ10
1.6 Επιχειρηματικότητα και οικονομική ανάπτυξη.....	σελ10
1.7 Σχολιασμοί.....	σελ11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	
2.1 Η θέση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	σελ14
2.2 Προγράμματα περιφερειακής πολιτικής.....	σελ15
2.2 Περιφερειακές ανισότητες.....	σελ16
2.4 Διάρθρωση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων.....	σελ19
2.5 Έρευνα ως προς τα οφέλη των Αναπτυξιακών Νόμων.....	σελ20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ	
3.1 Αναπτυξιακοί Νόμοι.....	σελ22
3.2 Νόμος 2601/1998.....	σελ23
3.2.1 Είδη Ενισχύσεων.....	σελ23
3.2.2 Αξιολόγηση.....	σελ24
3.3 Νόμος 3299/2004.....	σελ24
3.2.1 Είδος προσφερόμενης βοήθειας.....	σελ25
3.2.2 Αξιολόγηση.....	σελ26
3.4 Νόμος 3908/2011.....	σελ28
3.4.1 Καθεστώτα και κίνητρα επενδύσεων.....	σελ28
3.4.2 Καινοτομίες.....	σελ30
3.5 Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016.....	σελ31
3.5.1 Είδη ενισχύσεων.....	σελ32
3.5.2 Καινοτομίες του αναπτυξιακού νόμου.....	σελ34
3.6 Ν. 4887/2022.....	σελ34

3.6 Αποτίμηση Αναπτυξιακών Νόμων.....	σελ36
---------------------------------------	-------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΕΝΤΑΧΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ

4.1 Εταιρεία Παπαδοπούλου, ιστορική αναδρομή.....	σελ40
4.1.1 Αναπτυξιακοί Νόμοι που εντάχθηκε η εταιρεία Παπαδοπούλου.....	σελ41
4.2. Ιστορική αναδρομή εταιρείας alfa.....	σελ43
4.2.1 Ένταξη της alfa στον Αναπτυξιακό Νόμο.....	σελ44
4.3 Ιστορική αναδρομή της εταιρείας Κρι Κρι.....	σελ46
4.3.1 Επενδυτικά σχέδια της εταιρείας Κρι Κρι.....	σελ46
4.4 Συγκριτική ανάλυση της ένταξης των εταιρειών στους Αναπτυξιακούς Νόμους.....	σελ47
Συμπεράσματα.....	σελ49
Βιβλιογραφία.....	σελ51

Πίνακες

Πίνακας 1. Συγκεντρωτικά στοιχεία αναπτυξιακών νόμων 1998- 2021.....	σελ37
Πίνακας 2. Αριθμοδείκτες εταιρείας Παπαδοπούλου.....	σελ42
Πίνακας 3. Αριθμοδείκτες εταιρείας Alfa.....	σελ45
Πίνακας 4.Αριθμοδείκτες εταιρείας Κρι Κρι.....	σελ46
Πίνακας 5.Συγκριτική Ανάλυση Της Ένταξης Των Εταιρειών Στους Αναπτυξιακούς Νόμους	σελ47

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Τίτλου της Χρηματοοικονομικής Διοίκησης, στο Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος στην πόλη των Σερρών. Η ολοκλήρωση της εργασίας δε θα μπορούσε να είχε γίνει χωρίς την πολύτιμη βοήθεια του καθηγητή μου Μαγούλιου Γεώργιου, ο οποίος από το προπτυχιακό μου δημιούργησε την επιθυμία να θέλω να ασχοληθώ με τη μελέτη των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Στη συνέχεια θα ήθελα να ευχαριστήσω για την στήριξη τους ως προς το να ολοκληρώσω τις σπουδές μου, την οικογένεια μου Χρήστο, Αλεξάνδρα και Χριστίνα Σκούρα, τον φίλο μου Φανερωμένο Περικλή και τον κύριο Πέτρο για την ενθάρρυνση που μου έδωσε στο να συνεχίσω τις σπουδές μου.

Εισαγωγή

Στόχος της Διπλωματικής Εργασίας είναι η παρουσίαση των Ελληνικών Αναπτυξιακών Νόμων, η σύγκριση μεταξύ τους και ο σχολιασμός των ποσοτικών αποτελεσμάτων τους. Είναι γεγονός πως περίπου κάθε πέντε με έξι χρόνια θεσπίζεται καινούριος νόμος, γεγονός που καθιστά απαραίτητη τη μελέτη και την αξιολόγηση τους. Η συγκεκριμένη Διπλωματική Εργασία πραγματεύεται και τη συνεισφορά των αναπτυξιακών νόμων για την αύξηση της επιχειρηματικότητας και αντίστοιχα της οικονομίας.

Η επιλογή του θέματος έγινε γιατί η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας αποτελεί ένα από τα βασικότερα σημεία ανάπτυξης της οικονομίας των κρατών. Οι Αναπτυξιακοί Νόμοι που εφαρμόστηκαν συνέβαλαν και συνεχίζουν να ενισχύουν την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, για αυτό αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία που θα πρέπει οι επιχειρηματίες σήμερα να μάθουν να αξιοποιούν.

Βασικός σκοπός είναι η και η ανάλυση της έννοιας επιχειρηματικότητα και η συσχέτιση της με την οικονομία, η αναλυτική παρουσίαση των αναπτυξιακών νόμων καθώς και απτών παραδειγμάτων που εντάχθηκαν σε αυτούς. Με στόχο να εξαχθούν συμπεράσματα που θα απορρέουν κατά κύριο λόγο στην ανάλυση των αναπτυξιακών νόμων ως προς την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

Ανασκόπηση της Βιβλιογραφίας

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται μια προσέγγιση των βασικών εννοιών της επιχειρηματικότητας, καθώς και τον ρόλο της στην οικονομία και την επιχειρηματική οικονομική ανάπτυξη, σύμφωνα με την ξενόγλωσση διαθέσιμη βιβλιογραφία.. Η ανάλυση στηρίζεται σε έρευνα που έχει διεξαχθεί από το Πανεπιστήμιο της Πάτρας σε συνεργασία με το European Regional Science Association η οποία πραγματεύεται την οικονομική ενίσχυση των επιχειρήσεων η οποία μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ίδια την επιβίωση της επιχείρησης (ERSA)(Dimara, E., Skuras, D. & Tzelepis, D. 2000). Μελετώντας τους νόμους που θεσπίστηκαν επισημάνθηκαν και κάποιοι άλλοι παράμετροι υψίστου σημασίας .Η περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα φαίνεται να έχει μεγάλα ζητήματα τα οποία είναι η περιφερειακές ανισότητες που επικρατούν . Οι Πετράκος και Σαράτσης (Petrakos & Saratsis, 2000) ανέφεραν πως σε περιόδους ύφεσης οι περιφερειακές ανισότητες μειώνονται και σε περιόδους ανάπτυξης μεγαλώνουν. Οι Ιωαννίδης και Πετράκος (Ioannides & Petrakos, 2000) υποστήριξαν πως αυτές οι ανισότητες οφείλονται στην δυτική επιρροή που ασκείται στη χώρα. Τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) αποτελούν τις συνηθέστερες περιοχές προς επένδυση, γεγονός που οφείλεται στην γρήγορη ανάπτυξη των πόλεων αυτών και αντίστοιχα των περιφερειών που ανήκουν. Ακόμα όμως και σε Πανευρωπαϊκό επίπεδο, η ανάλυση των Πετράκου και Οικονόμου (2014), δηλώνει πως τ κομμάτι της νότιας Ευρώπης χαρακτηρίζεται από την περιφερειακή ανισορροπία, γεγονός που δημιουργεί απομονωμένες παραμεθόριες περιφέρειες . Σύμφωνα με τους Psycharis και Lampriniidis επισημαίνονται οι χρηματοδοτήσεις που λαμβάνει το Ελληνικό κράτος από την Ε Ε για τα Προγράμματα Δημόσιων Επενδύσεων. Έπειτα, παρατίθεται πλήρης καταγραφή των αναπτυξιακών νόμων που έχουν εφαρμοστεί από το 1998 έως σήμερα στην Ελλάδα με τη χρήση στατιστικών στοιχείων που έχουν αντληθεί από το υπουργείο οικονομίας και ανάπτυξης. Καθώς και την ανάλυση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων από τις εταιρείες που ενταχθεί στους αναπτυξιακούς νόμους : Παπαδοπούλου,Alfa και Κρι Κρι. Η προσπάθεια αξιολόγησης των οικονομικών καταστάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση βασικών αριθμοδεικτών. Τέλος, αναφέροντα τα συμπεράσματα και οι προβληματισμοί που προκύπτουν από την Διπλωματική Εργασία.

Μεθοδολογία

Στόχος της Διπλωματικής Εργασίας είναι η λεπτομερής εξέταση των αναπτυξιακών νόμων και αντίστοιχα κινήτρων, προς τις ελληνικές επιχειρήσεις, από το 1998 έως σήμερα καθώς και η συμβολή τους στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Για την πραγματοποίηση της παρούσας εργασίας έγινε επισκόπηση της ελληνικής αλλά και της ξένης βιβλιογραφίας που συνέβαλε στην εύρεση διαθέσιμων δευτερογενών δεδομένων που αφορούν στην αποτελεσματικότητα των Αναπτυξιακών Νόμων καθώς και την εφαρμογή τους σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις. Η έρευνα σχετικά με τις επιπτώσεις της παροχής οικονομικής βοήθειας στην επιβίωση των επιχειρήσεων δεν έχει αναπτυχθεί σε ικανοποιητικό επίπεδο στην περιφερειακή οικονομική βιβλιογραφία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η Σύνδεση της Επιχειρηματικότητας με την Οικονομία

1.1 Ορισμοί της επιχειρηματικότητας

Η έννοια της επιχειρηματικότητας έχει διαφορετική οπτική για τον κάθε άνθρωπο. Δίνονται διάφοροι ορισμοί ως προς την έννοια της επιχειρηματικότητας καθώς και γεγονός αποτελεί το να αλλάζουν τις έννοιες που οι ίδιοι επιστήμονες έχουν δώσει κατά καιρούς.

Η έννοια της επιχειρηματικότητας δόθηκε πρώτη φορά το 1755 από τον οικονομολόγο Richard Cantillon ο οποίος περιγράφει την επιχειρηματικότητα σαν ένα γεγονός το οποίο αποφέρει αβέβαιο αποτέλεσμα.

Μια άλλη προσέγγιση της έννοιας της επιχειρηματικότητας αναφέρει πως η επιχειρηματικότητα έχει άμεση σχέση με τον κίνδυνο (Palmer 1971).

Μια ακόμη ερμηνεία που δόθηκε ήταν πως η επιχειρηματικότητα είναι η καινοτομία που έχει ως αποτέλεσμα την παραγωγή πλούτου.(Drucker, 1985).

Προς την ίδια κατεύθυνση ήταν και οι Lumpkin & Dess αφού συνδέουν την επιχειρηματικότητα με την καινοτομία το 1996.

Επίσης, σύμφωνα με τον A. H. Cole (1965) "Η επιχειρηματικότητα είναι η σκόπιμη δραστηριότητα ενός ατόμου ή μιας ομάδας συνδεδεμένων ατόμων, που αναλαμβάνουν να ξεκινήσουν, να διατηρήσουν ή να αυξήσουν το κέρδος από την παραγωγή ή τη διανομή οικονομικών αγαθών και υπηρεσιών".

Η επιχειρηματικότητα είναι γεγονός το οποίο εξαρτάται από τα άτομα που την ασκούν και τους πόρους που χρησιμοποιούν. (Ireland, Hitt, & Sirmon, 2003).

O Gartner (1985) είπε πως η επιχειρηματικότητα έχει να κάνει με την ίδρυση επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τον Adam Smith (1910) επιχειρηματικότητα είναι και ο σωστός καταμερισμός της εργασίας.

Ο Smith υποστήριξε πως υπάρχουν τρεις τρόποι εξειδίκευσης, σύμφωνα με τον Young (1928) ο καλύτερος είναι η δημιουργία νέων μηχανών και εργαλείων. Ο καταμερισμός της εργασίας οδηγεί σε πιο εύκολες και απλές διαδικασίες οι οποίες μπορούν εύκολα να πραγματοποιηθούν μέσω μηχανημάτων και εργαλείων.

Βάσεις για τις νέες επιχειρήσεις είναι τα εργαλεία και τα μηχανήματα (Καραγιάννης 1999).

Η προσπάθεια δημιουργίας ή επέκτασης μια επιχείρησης που πραγματοποιείται από έναν άνθρωπο ή μια ομάδα ορίζεται ως επιχειρηματικότητα. (GEM, 2003).

Ο Wickham (2004) θεωρεί πως η επιχειρηματικότητα αποτελείται από : την αναγνώριση της ευκαιρίας, τη δημιουργία της επιχείρησης και την διαχείριση της.

Ο Baumol (1968) συνέδεσε την επιχειρηματικότητα με την οικονομική κατάσταση μιας περιοχής καθώς περιοχές που έχουν αφελέστερα κίνητρα για τους επιχειρηματίες είναι ευκολότερο να επενδύσουν. Ανέφερε επίσης πως είναι δύσκολο να δοθεί μια σαφής έννοια για την επιχειρηματικότητα.

Οι ευκαιρίες και ο σωστός χειρισμός τους έχουν άμεση σχέση με την έννοια της επιχειρηματικότητας καθώς και τα άτομα που τις αξιοποιούν. (Shane & Venkataraman, 2000).

Οι Bygrave και Hofer (1991) είχαν την ίδια άποψη απλά πρόσθεσαν και τη δημιουργία νέων διαδικασιών διαχείρισης τους..

Επιπλέον, ο Kirzner (1983), πιστεύει πως η επιχειρηματικότητα είναι η «συνεχής προσπάθεια του επιχειρηματία να αναγνωρίσει και να αξιοποιήσει κάθε ευκαιρία που παρουσιάζεται στην αγορά».

Η επιχειρηματικότητα είναι η διαδικασία δημιουργίας και ανάπτυξης μιας οικονομικής δραστηριότητας όπως και οι καινοτομίες σε μια αγορά. (Commission of the European Communities, 2003).

Σύμφωνα με τον P. Drucker (2003) η επιχειρηματικότητα είναι μια διαδικασία που έχει ως σκοπό την επίτευξη του στόχου της.

Ο Wickham (2004) ανέφερε πως αποτελείται από τρία στάδια : την εύρεση της ευκαιρίας, την αξιοποίηση της και την διαχείριση των πόρων της.

Ο Καρβούνης (2016) υποστήριξε πως η επιχειρηματικότητα είναι η ίδρυση και η λειτουργία μια οικονομικής δραστηριότητας.

Φαίνεται πως όντως η έννοια της επιχειρηματικότητας είναι περίπλοκη και δε μπορεί να δοθεί μια σαφής ερμηνεία αφού αποτελείται από διάφορα στάδια και πρέπει να προσαρμόζεται κατάλληλα στην κάθε περίπτωση. Αναμφισβήτητο είναι το γεγονός ότι θα πρέπει να γίνει η αναγνώριση της ευκαιρίας, η αξιοποίηση της και η δημιουργία κέρδους. Στη συνέχεια η έννοια της καινοτομίας συνδέεται άμεσα με αυτή της επιχειρηματικότητας αφού η δημιουργία νέου προϊόντος που αποφέρει κέρδος αποτελεί επιχειρηματική πράξη. Άμεση σχέση έχει και με τον σωστό καταμερισμό εργασίας που έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας γεγονός που είναι πολύ σημαντικό για μια οικονομία μιας χώρας.

1.2 Ο ρόλος της επιχειρηματικότητας στην οικονομία

Ο όρος οικονομία κλίμακας ορίζεται ως τη μείωση του κόστους για την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας. Φαίνεται πως οι μεγάλες επιχειρήσεις καταφέρναν να αναπτυχθούν επειδή μπόρεσαν να εκμεταλλευτούν αυτής της μορφής οικονομίες Chandler (1990). Ανέφερε πως η οικονομική ανάπτυξη στις Η.Π.Α., στη Γερμανία και στην Αγγλία οφείλεται στις οργανωτικές ικανότητες και στον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας από τον έλεγχο των επιχειρήσεων.

Οι οικονομίες κλίμακας αποτελούνται από τρία βασικά δεδομένα , ένα την ανάθεση ελέγχου των επιχειρήσεων από κατάλληλα εκπαιδευόμενα μέλη, δύο την ανάπτυξη οργανωτικών δομών ικανών να συντονίζουν και να συνδέουν αποτελεσματικά οικονομικές δραστηριότητες και τρίτο την ανάπτυξη και την ενδυνάμωση κατάλληλων κινήτρων της ενδοεπιχειρηματικότητας.

Στις οικονομίες όπου εφαρμόστηκαν οι παραπάνω όροι είχαν θετικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα στη διαδικασία μεταποίησης από τη μικρή στην μεγάλη επιχείρηση ο ρόλος του παραδοσιακού επιχειρηματία παρέμεινε στις μικρές επιχειρήσεις.

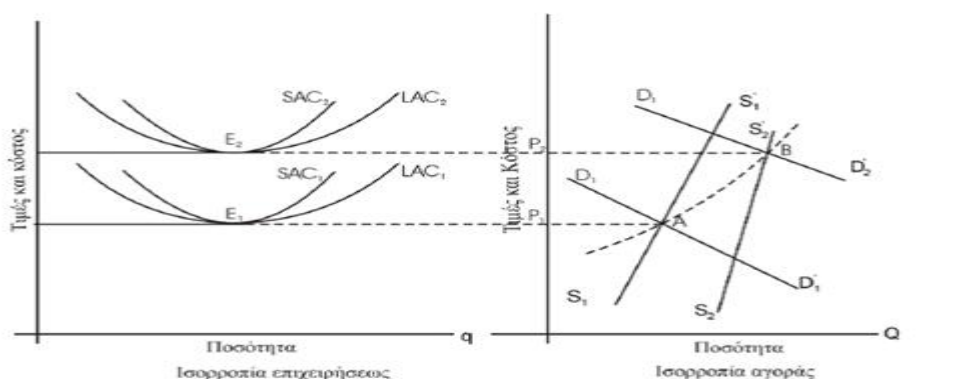
Σε περιπτώσεις μείωσης των επιχειρήσεων, της υπεργολαβίας και της αποεπένδυσης συστήνεται ως τρόπος αντιμετώπισης όλα τα παραπάνω. Είναι μια στρατηγική την οποία φαίνεται να ακολουθούν επιχειρήσεις που θέλουν να επικεντρωθούν στις δραστηριότητες που μπορούν να εκτελέσουν καλύτερα και να ελέγξουν τις δαπάνες τους.

Η αξιοποίηση των ευκαιριών κέρδους φαίνεται να μην είναι αρκετή ένα δεν υπάρχει και ο σωστός καταμερισμός της εργασίας. Είναι λογικό να μη μπορούν να ελεγχθούν όλα από το ίδιο άτομο με αποτέλεσμα να υστερούν σε ζητήματα διαχείρισης που μπορεί να έχουν μοιραίες επιπτώσεις σε μια επιχείρηση .

1.3 Συντονισμός στην αγορά

Θεωρείται πως μια αγορά είναι διαρθρωμένη κατά το γνωστό πρότυπο του πλήρους ανταγωνισμού. Από την εποχή του Marshall (1890), στην μακροχρόνια ισορροπία η κατάσταση είναι όπως δείχνουν τα σημεία E1 και A. Με άλλα λόγια, οι επιχειρήσεις και η αγορά θα βρίσκονται σε ισορροπία στην τιμή P1. Στη συνέχεια, θεωρείται πως για κάποιο λόγο η ζήτηση αυξάνεται και αυτό έχει ως αποτέλεσμα η καμπύλη ζήτησεως να μετατοπίζεται από την θέση ' DD1 1 στην θέση ' D D2 2 . Αυτή η εξέλιξη θα γίνει αντιληπτή από τις επιχειρήσεις γιατί η τιμή στην αγορά θα αρχίσει να αυξάνεται.

Διάγραμμα 1.

Πηγή: Γιώργος Κ. Μπήτρου, 2004

Για κάποιο χρονικό διάστημα οι επιχειρήσεις θα προσπαθήσουν να επωφεληθούν από την βελτίωση της τιμής λαμβάνοντας εύκολα αναστρέψιμα μέτρα προκειμένου να αυξήσουν την προσφορά του προϊόντος ή της υπηρεσίας περί της οποίας πρόκειται. Κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου ούτε οι επιχειρήσεις στην αγορά ούτε άλλες επιχειρήσεις εκτός αυτής θα κάνουν κάποια κίνηση για να αυξήσουν την διαθέσιμη παραγωγική ικανότητα, αφού η μονιμότητα της αυξήσεως της ζήτησεως θα είναι μάλλον αβέβαιη.

Αλλά καθώς με την πάροδο του χρόνου η αβεβαιότητα που περιβάλλει την αύξηση της ζήτησεως μειώνεται, η έλξη των επιπλέον κερδών που μπορούν να πραγματοποιηθούν θα παρακινήσει νέες επιχειρήσεις να εισέλθουν.

Σχετικά με αυτές τις διαδικασίες οι ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις θα προσπαθήσουν να επεκταθούν, με αποτέλεσμα η νέα μακροχρόνια ισορροπία σε μια αγορά αυξανόμενου κόστους να διαμορφωθεί στα σημεία E2 και B.

Από την τελευταία πρόταση εξυπακούεται ότι, για να είναι επαρκής η εξήγηση της διαδικασίας προσαρμογής στην νέα ισορροπία, το υπόδειγμα στο Σχεδιάγραμμα πρέπει να μπορεί να προβλέψει ενδογενώς την πορεία που θα ακολουθήσει η αύξηση της προσφοράς από το σημείο A στο B.

Ο επιχειρηματίας καλείται να προβλέψει πόσο θα επεκταθούν οι επιχειρήσεις που θα μπου στην αγορά, πόσες θα είναι οι νέες επιχειρήσεις και με ποιο ρυθμό θα πραγματοποιηθούν οι μεταβολές στην νέα ισορροπία.

Από τα παραπάνω έχει διαμορφωθεί μια γενική προσέγγιση η οποία ορίζει πως στην εισροή μιας αγοράς η επιχειρηματικότητα ζητείται και προσφέρεται όπως και οι άλλες εισροές. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τους Stonier and Hague (1953), Vickrey (1964) και άλλους νεότερους συγγραφείς, στην αγορά αυτή η καμπύλη της ζήτησης ορίζει την αξία της οριακής παραγωγικότητας της επιχειρηματικότητας, ενώ η προσφορά ορίζεται από τους παράγοντες οι οποίοι κατά τον Schultz (1975) επεξηγούν την «αξία της ικανότητας ανακατανομής των πόρων και της αντιμετώπισης των ανισορροπιών».

Οι επιμέρους προσεγγίσεις στην βιβλιογραφία φαίνεται να ακολουθούν την κατεύθυνση της μακροοικονομικής θεωρίας σύμφωνα με τον Phelps (1970) και τους συνεργάτες του. Φαίνεται πως οι περισσότεροι οικονομολόγοι συμφωνούν με την παραπάνω θεωρία του Kirzner (1992). Υπάρχουν και κάποιες διαφωνίες σύμφωνα με την κριτική

του Loasby (1982) ο οποίος υποστηρίζει ότι δεν υπάρχει κανένας μηχανισμός στην αγορά που να βεβαιώνει ότι ο τρόπος με τον οποίο οι επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται τις ανισορροπίες δεν θα οδηγήσει σε λανθασμένες αποφάσεις, δηλαδή αποφάσεις οι οποίες μπορεί να μεγεθύνουν τις ανισορροπίες.

1.4 Συντονισμός και οικονομία

Η μορφή οργάνωσης μιας οικονομίας κατά συστημάτων αγορών είναι και η επιθυμητή οι λόγοι είναι οι εξής : α) εξασφαλίζει την ελευθερία και τα ατομικά δικαιώματα β) τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παράγονται διανέμονται στις ποσότητες που ζητούνται με το μικρότερο κόστος και γ) προωθεί την τεχνολογική γνώση, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η διαθέσιμη ποσότητα των παραγωγικών μέσων.

Το να μπορούν οι επιχειρηματίες να ικανοποιούν το ιδιωτικό τους συμφέρον σε συνδυασμό με τον μηχανισμό των τιμών είναι δύο δεδομένα που οδηγούν στην επιτυχία μιας οικονομίας . Σε περιπτώσεις που η ζήτηση είναι μεγαλύτερη της προσφοράς η τιμές αυξάνονται με αποτέλεσμα να αυξάνονται και τα κέρδη των επιχειρηματιών. Γεγονός το οποίο αναγκάζει τους επιχειρηματίες να προσαρμόσουν τις ανάγκες ζήτησης και προσφοράς, μεταφέροντας τους αναγκαίους παραγωγικούς πόρους από τις λιγότερο αποδοτικές χρήσεις.

Στις περιπτώσεις που η προσφορά είναι μεγαλύτερη της ζήτησης το αποτέλεσμα είναι να πέσουν οι τιμές και να προκληθούν ζημιές στους επιχειρηματίες. Σε αυτή την περίπτωση ο επιχειρηματίες μεταφέρουν τους πόρους τους σε επικερδέστερες χρήσεις. Στην διαδικασία αυτή δεν έχει σημασία το αν θα επιτευχθεί η γενική ισορροπία στο σημείο της μεγαλύτερης αποδοτικότητας, αλλά πόσο κοντά βοηθάει την οικονομία να φθάσει ο μηχανισμός των τιμών.

Σύμφωνα με τον Hayek (1946), οι τιμές είναι εκείνες που καθορίζουν και δηλώνουν τις ανισορροπίες στην αγορά και δημιουργούν ισχυρά κίνητρα στους επιχειρηματίες να τις ορίσουν στην σωστή κατεύθυνση. Γι' αυτό, η έμφαση δεν είναι πλέον στο πόσο βοηθούν να επιτευχθεί ισορροπία στο σημείο της μέγιστης αποδοτικότητας, αλλά στο πόσο αποτελεσματικά βοηθούν στη διόρθωση των ανισορροπιών που προκύπτουν.

1.5 Ο ρόλος του επιχειρηματία

Οι επιχειρηματίες και οι παραγωγοί καλούνται να είναι σε μια μόνιμη εγρήγορση για να μπορούν να βρουν τις καλύτερες ευκαιρίες για να πραγματοποιήσουν τις συναλλαγές τους. Η προσπάθεια αυτή που καταβάλουν συμβάλει στην οικονομία καταπολεμώντας τις ανισοροπίες που δημιουργούνται και να γίνεται ανταγωνιστική Kirzner (1973, 1979, 1985, 1992).

Η εγρήγορση που πρέπει να έχει ένας επιχειρηματίας στο να μπορεί να αξιοποιήσει της ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην αγορά κατά περιόδους ανισοροπίας συμβάλει στην οικονομία. Η προσπάθεια αυτή οδηγεί ξανά την οικονομία στο να ισοροπήσει. Σύμφωνα με τον Kirzner η επιχειρηματικότητα αποτελεί έναν ενδογενή μεταβλητή στα υποδείγματα της μερικής και της γενικής δυναμικής ισοροπίας. Σύμφωνα όμως με τους Grossman and Helpman (1990) και Aghion and Howitt (1992), η επιχειρηματικότητα αποτελεί μια εξωγενή μεταβλητή.

Εν κατακλείδι ο ρόλος του επιχειρηματία σε μια αγορά είναι σημαντικός αφού φαίνεται πως η συμπεριφορά του μπορεί να επηρεάσει την καμπύλη ζήτησης και προσφοράς. Το Υπουργείο Ανάπτυξης προσπαθεί να βελτιώσει όσο γίνεται τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρηματιών και των παράγωγών για να καταπολεμήσει το φαινόμενο του πληθωρισμού. Θα πρέπει να υπάρχει μια συστηματική προσπάθεια εύρεσης καλύτερων ευκαιριών και από τις δύο πλευρές.

1.6 Επιχειρηματικότητα και οικονομική ανάπτυξη

Ο Adam Smith (1776) θέλοντας να μελετήσει τον καταμερισμό των έργων σε ένα εργοστάσιο κατέληξε στα παρακάτω δεδομένα. Με την αύξηση της ζήτησης στην αγορά αυτόματα οι επιχειρηματίες αναγκάζονται να αναζητούν ευκαιρίες για να εισάγουν καινοτομίες στην παραγωγή τους. Γεγονός το οποίο οδηγεί στον μεγαλύτερο καταμερισμό έργων. Η αύξηση του καταμερισμού των έργων αντίστοιχα οδηγεί στην αύξηση της παραγωγικότητας. Διακρίνεται λοιπόν πως υπάρχει μια θετική σχέση μεταξύ των παραγόντων που συμβάλουν στην μεγέθυνση της οικονομίας και του μηχανισμού που οι επιχειρηματίες αξιοποιούν τις ευκαιρίες που τους παρουσιάζονται.

Το διεθνές εμπόριο επίσης αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη των οικονομιών. Η καινοτομίες οι οποίες εφαρμόζονται από μια επιχείρηση αφομοιώνονται από όμορες επιχειρήσεις αρκεί να ανήκουν σε μια ανοικτή οικονομία. Ο λόγος της απορρόφησης τους είναι το μειωμένο κόστος παραγωγής που έχουν, η βοήθεια προς τις άλλες επιχειρήσεις στο να καινοτομήσουν και αυτές και η αύξηση της κλίμακας της οικονομίας.

1.7 Σχολιασμοί

Από όλα τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα πως η επιχειρηματικότητα αποτελεί βασικό συστατικό στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Γεγονός το οποίο μπορεί κάποιος να συμπεράνει εάν μελετήσει τις χώρες που παρουσιάζουν υψηλούς δείκτες επιχειρηματικότητας θα δει πως αντίστοιχα έχουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Η συμβολή της επιχειρηματικότητας επίσης είναι μεγάλη και σε κοινωνικό επίπεδο. Αν υπάρξει ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε παραμεθόριες περιοχές αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, ενσωμάτωση ανέργων στον εργασιακό χώρο και ανάπτυξη της περιοχής σε όλα τα επίπεδα.

Η σημασία της επιχειρηματικότητας (Μπήτρος Γ., «Οι ρόλοι και η σημασία της επιχειρηματικότητάς. »), συμβάλει σε μεγάλο βαθμό και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Για παράδειγμα εάν σε μια περιοχή ιδρυθεί μια καινοτόμα επιχείρηση αυτόματα θα δημιουργηθεί η ανάγκη στις ήδη υπάρχουσες να εισάγουν καινοτομίες για να μπορούν να είναι εξίσου ανταγωνιστικές με αποτέλεσμα να υπάρχει μια πίεση για συνεχή βελτίωση. Η συνεχής βελτίωση θα αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα στις επιχειρήσεις αλλά και στην οικονομία. Οι καταναλωτές θα μπορούν να επιλέξουν φθηνότερα προϊόντα, αντίστοιχα οι επιχειρηματίες θα μπορούν να αναζητήσουν φθηνότερες πρώτες ύλες και θα αυξηθεί η παραγωγική δύναμη. Η οικονομία θα βασίζεται στους επιχειρηματίες και έτσι θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, θα ενσωματωθούν και οι άνεργοι στον εργασιακό χώρο.

Οι επιχειρηματίες πρέπει να μετατρέπουν καινοτομίες σε νέα ή βελτιωμένα πρότυπα και υπηρεσίες. Η αύξηση των επιχειρηματιών οδηγεί φέρνει στην αγορά περισσότερες ιδέες και αντίστοιχα καινοτομίες. Ακόμα και η καινοτομία των επιχειρήσεων συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην κοινωνία αφού θα αντικαταστήσουν επιχειρήσεις με χαμηλότερο επίπεδο ή επιχειρήσεις έτοιμες να κλείσουν δίνοντας την ευκαιρία να προσληφθούν περισσότερα άτομα.

Η εισχώρηση μια καινοτομίας σε μια επιχείρηση είναι γεγονός πως το πρώτο διάστημα θα προσφέρει μια μονοπωλιακή θέση στην επιχείρηση μέχρι να αναπαραχθεί το προϊόν της , γεγονός που θα βάλει τις άλλες επιχειρήσεις να θέλουν να βελτιώσουν την παραγωγική τους ικανότητα δηλαδή να γίνουν ανταγωνιστικές. Τα κέρδη αυτά είναι βραχυχρόνια, όχι μόνο γιατί λειτουργεί αναπόφευκτα ο «κύκλος ζωής» των προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά και γιατί κινητοποιούνται οι «μιμητές» επιχειρηματίες. Ειδικότερα, λόγω της λειτουργίας των μιμητών επιχειρηματιών, τα οφέλη που πηγάζουν από την καινοτομία θα τα καρπωθούν μακροχρόνια οι καταναλωτές.

Βασικό στοιχείο για τη δύναμη μιας οικονομίας είναι και η ποικιλία που έχει στους κλάδους απασχόλησης. Εάν μια αγορά στηρίζεται σε έναν τομέα και αυτός ο τομέας έχει μια πτωτική πορεία τότε είναι αναμενόμενο να υπάρχει το φαινόμενο της ανεργίας σε αυτή την αγορά. Το φαινόμενο αυτό μπορεί να ισορροπήσει με την κλαδική ποικιλία. Για να επιτευχθεί αυτή η κλαδική ποικιλία θα πρέπει να δίνονται σημαντικά κίνητρα στους επιχειρηματίες για να επενδύσουν και σε άλλους κλάδους.

Επιπλέον, με την αξιοποίηση κάθε ευκαιρίας κέρδους και τη μείωση της «άγνοιας» στις οικονομίες όπου ευνοείται η επιχειρηματική δραστηριότητα επιτυγχάνεται η «οικονομική ισορροπία». Με άλλα λόγια, ο επιχειρηματίας που αξιοποιεί μια ευκαιρία κέρδους, λόγω των διαφόρων ανισορροπιών στην αγορά, μειώνει το εύρος των ανισορροπιών αυτών και έτσι συμβάλλει στην επίτευξη γενικής οικονομικής ισορροπίας. Την περίοδο της μετά-βιομηχανοποίησης τα σχέδια για την επιλογή ενός επαγγέλματος και η ενασχόληση με αυτό μέχρι την συνταξιοδότηση είναι πολύ μετριασμένα. Αντί αυτού, και ολοένα και περισσότερο, περιγραφές νέων θέσεων εργασίας και τελείως νέες λειτουργίες ωθούν τους υπαλλήλους να ανανεώνουν διαρκώς τις ικανότητές τους ή να αναλαμβάνουν μια καινούργια λειτουργία ή επάγγελμα. Αυτό σημαίνει ότι τα άτομα ωθούνται προς έναν πολύ μεγαλύτερο βαθμό λειτουργικής ευελιξίας από αυτόν που επικρατούσε 30 ή 50 χρόνια πριν. Η άσκηση της επιχειρηματικότητας έχει και κάποια αρνητικά αποτελέσματα τα οποία είναι : 1) η μείωση κυριαρχίας του καταναλωτή, οι επιχειρηματίες μέσω των διαφημίσεων μειώνουν την αντικειμενική επιλεκτική δυνατότητα του καταναλωτή. 2) Παρατηρείται η μεγιστοποίηση της αβεβαιότητας των επιχειρηματιών, των καταναλωτών και των εργαζομένων.

3) πολλαπλασιάζεται η διαρθρωτική ανεργία και απαξιώνονται «παραγωγικές γνώσεις», μηχανήματα κλπ. Συγκρίνοντας τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία της επιχειρηματικότητας προκύπτει το συμπέρασμα πως τα θετικά υπερτερούν των αρνητικών. Όχι μόνο σε πλήθος αλλά και σε αξίες, τα θετικά της άσκησης της επιχειρηματικότητας είναι σημαντικότερα από τα αρνητικά. Δε θα πρέπει να παραληφθεί να αναφερθεί πως για να αποφέρει θετικά αποτελέσματα η άσκηση της επιχειρηματικότητας θα πρέπει να το κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον να είναι φιλικό προς αυτήν και να δίνονται κίνητρα στους επιχειρηματίες. Υπό αυτές τις συνθήκες η επιχειρηματικότητα θα έχει οφέλη προς την οικονομία και την κοινωνία αλλιώς σε μη φιλικές και αντίξοες συνθήκες η αύξηση της θα έχει αρνητικά αποτελέσματα. Το συμπέρασμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι «η ανάγκη για περιεκτική δράση στην προώθηση της επιχειρηματικότητας ολοένα και περισσότερο αναγνωρίζεται από τους πολιτικούς και οικονομικούς παράγοντες σαν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες για την μεγαλύτερη ανάπτυξη της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας στην Ευρώπη», είναι λογικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ευρωπαϊκή Διάσταση

2.1 Η Θέση της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι εξωτερικές ασυμμετρίες εντός της ΕΕ συνδέονται στενά με τις εσωτερικές διαφορές σε περιφερειακό επίπεδο. Η Ελλάδα χωρίζεται σε 13 περιφέρειες (NUTS II, επίπεδο 2) και 51 νομούς (NUTS III, επίπεδο 3). Με 3,7 εκατομμύρια κατοίκους, η μητροπολιτική περιοχή της Αττικής αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ένα τρίτο του πληθυσμού της χώρας (λίγο κάτω από 11 εκατομμύρια).

Ακολουθεί ο νομός Θεσσαλονίκης (στην περιφέρεια NUTS II της Κεντρικής Μακεδονίας) με πληθυσμό περίπου 1 εκατομμυρίου, ακολουθούμενος από έξι ή επτά περιφέρειες NUTS III με πληθυσμούς μεταξύ 200.000 και 300.000. Το υπόλοιπο διαστημικό σύστημα αποτελείται από μικρές περιοχές NUTS III με πληθυσμούς μεταξύ 20.000 και 200.000. Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η κυριαρχία της Αθήνας (και της Θεσσαλονίκης) έχει εδραιωθεί, αν όχι ενισχυθεί, μέσω της ταχείας ανάπτυξης των προαστίων της και των δορυφορικών πόλεων ή περιφερειών της (Petrakos et al., 1999). Η αντιμετώπιση της περιφερειακής ανισότητας είναι εδώ και πολύ καιρό ένα σημαντικό ζήτημα στην ευρωπαϊκή πολιτική. Ενώ ορισμένες μελέτες υποδηλώνουν ότι υπάρχουν ενδείξεις σύγκλισης σε εθνικό επίπεδο στην ΕΕ, αυτό δεν συνέβαινε πάντα σε περιφερειακό επίπεδο. Η μη ισορροπημένη ανάπτυξη έχει σημαντικό αντίκτυπο στην εθνική σταθερότητα, τις κοινωνικές σχέσεις και την αποτελεσματική χρήση των οικονομικών πόρων. Η ανάλυση των Petrakos and Οικονομου (2014) δείχνει ότι η Νοτιοανατολική Ευρώπη χαρακτηρίζεται από αυξανόμενες περιφερειακές ανισορροπίες, αυξανόμενες μητροπολιτικές περιοχές και σοβαρές ασυνέχειες στα σύνορα, που στις περισσότερες περιπτώσεις δημιουργούν απομονωμένες παραμεθόριες περιοχές και τελικά το αστικό σύστημα που λείπει σοβαρά από τη μέση μεγάλες πόλεις. Λόγω των σημαντικών διαφορών στην περιφερειακή ανάπτυξη, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει μια σειρά από μέτρα πολιτικής για την προώθηση της ολοκλήρωσης και της σύγκλισης των υπανάπτυκτων περιοχών μεταξύ των κρατών μελών, εφαρμόζοντας τη λεγόμενη πολιτική συνοχής

(Mikulic & Nagyszombaty, 2013). Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνιστά μια ετερογενή ολοκλήρωση με σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών τους. Ως εκ τούτου, η πρώτη πρόκληση για την πολιτική συνοχής της ΕΕ είναι

να αποκτήσει την απαραίτητη αποφασιστικότητα και απόφαση για την αύξηση των πόρων για την επίλυση τυχόν προβλημάτων, 16 Ανισότητα και αποκλεισμός σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των πολιτικών συνοχής της ΕΕ έχει επικριθεί έντονα, ειδικά από ορισμένα από τα πλουσιότερα κράτη μέλη (Hoerner & Stephenson, 2012). Ο Begg (2010) αναφέρεται στην πολιτική συνοχή ως «στόχος της πολιτικής επιδίωξης» και υπογραμμίζει τη σύγκυση που δημιουργείται από διαφορετικούς, συχνά ανταγωνιστικούς και ασυμβίβαστους στόχους. Για να είναι αποτελεσματικές, οι τελευταίες πρέπει να ενθαρρύνουν στοχευμένες παρεμβάσεις που ανταποκρίνονται κατάλληλα στις προσδιορισμένες περιφερειακές ανάγκες, με συνοχή και σχεδιασμό που βασίζεται σε μια συντονισμένη και ισορροπημένη προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω.

2.2 Προγράμματα Περιφερειακής Πολιτικής

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης παρέχει το πλαίσιο για την εθνική και περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα. Μεταξύ 1989-93 και 1994-99, το μέγεθος των δημοσιονομικών οφελών της ΕΕ σχεδόν διπλασιάστηκε, από 9.168 εκατομμύρια ευρώ σε 17.736 εκατομμύρια ευρώ. Η βοήθεια της ΕΕ αυξήθηκε από 2,65% σε 3,67% του μέσου ετήσιου ΑΕΠ κατά την ίδια περίοδο. Λαμβάνοντας υπόψη την κρατική συγχρηματοδότηση και τη χρηματοδότηση που παρέχεται από τον ιδιωτικό τομέα, η συνολική χρηματοδότηση από διαρθρωτικές παρεμβάσεις ήταν κατά μέσο όρο 4,4 τοις εκατό του ΑΕΠ ετησίως το 1989-93, αυξάνοντας στο 7,2 τοις εκατό το 1994-99 (ΕΚ 1997). Η οικονομική πρόβλεψη της ΕΕ για το τρίτο ΚΠΣ είναι 22,707 δισεκατομμύρια ευρώ. Η κρατική συγχρηματοδότηση ανήλθε σε 11,206 δισ. ευρώ, με συνεισφορές του ιδιωτικού τομέα 10,379 δισ. ευρώ, για συνολικά έσοδα 44,292 δισ. ευρώ. Κατά τη νέα περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, η φύση της περιφερειακής πολιτικής της Ελλάδας άλλαξε, καθώς ορισμένες περιφέρειες της Ελλάδας έχουν πλέον υπερβεί το όριο προτεραιότητας του στόχου 1/σύγκλισης του 75% του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της ΕΕ. Ορισμένες από αυτές τις περιοχές γνώρισαν πραγματική ανάπτυξη (Νότιο Αιγαίο, Κρήτη).

Ορισμένα από αυτά είναι θύματα της υπερεκτίμησης του ΑΕΠ του ελληνικού στατιστικού συστήματος (Ηπειρωτική Ελλάδα και Δυτική Μακεδονία), ενώ άλλα επηρεάζονται από τις στατιστικές επιπτώσεις της οικονομικής επέκτασης.

2.3 Περιφερειακές Ανισότητες

Η ύπαρξη περιφερειακών ανισοτήτων εντός μιας χώρας παραμένει ένα σημαντικό θεωρητικό και πρακτικό ζήτημα που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την κατανομή πόρων και χρηματοδότησης. Η ανάπτυξη της Ελλάδας τις τελευταίες δεκαετίες χαρακτηρίζεται από μητροπολιτική δομή.

Ειδικότερα, η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη, τα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα, αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ήμισυ του πληθυσμού της Ελλάδας και το ποσοστό των παραγωγικών δραστηριοτήτων υπερβαίνει κατά πολύ αυτό του πληθυσμού. Το θέμα της περιφερειακής ανισότητας στην Ελλάδα απασχολεί έντονα τη δημόσια διοίκηση τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, καθώς και στην ευρύτερη κοινή γνώμη, καθώς είναι εμφανές ότι υπάρχει σημαντική συγκέντρωση πληθυσμού και οικονομικής δραστηριότητας στη μητρόπολη. περιοχές. Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Οι περισσότερες μελέτες, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμφωνούν ότι οι περιφερειακές διαφορές στην Ελλάδα είναι περιορισμένες σε σύγκριση με άλλες χώρες της ΕΕ.

Σε σύγκριση με το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΕΕ σύμφωνα με την ισοτιμία αγοραστικής δύναμης(PPS), το ΑΕΠ της Ελλάδας το 2000 κυμαινόταν από 79% (Νότιο Αιγαίο) έως 46% (Ηπειρος). Η Αττική, όπου βρίσκεται η Αθήνα, κατατάσσεται στην τρίτη θέση, καθώς ένα σημαντικό μέρος της βιομηχανικής δραστηριότητας της μητροπολιτικής περιοχής έχει εξαπλωθεί στις γύρω "δορυφορικές" περιοχές, είτε για να αποφύγει τους ρυθμιστικούς και περιβαλλοντικούς ελέγχους είτε για να αναζητήσει επενδυτικές επιδοτήσεις που δεν είναι διαθέσιμες στην Αττική. σταθμισμένος συντελεστής διακύμανσης (CV)για το 2000ήταν 0,16 και ο λόγος μέγιστου/ελάχιστουήταν1,70,πουείναιμέτριοσχήχαμηλόσγιατα πρότυπα της ΕΕ (Petrakos&RodriguezPose, 2003). Αυτή η ανισότητα στην κατανομή του πληθυσμού έχει αποδοθεί στις έντονες εσωτερικές μεταναστευτικές ροές και στην εγκατάλειψη της υπαίθρου

(Petrakos&Psycharis, 2004). Η ακαδημαϊκή συζήτηση σχετικά με το επίπεδο της περιφερειακής ανισότητας, και συνεπώς τις πολιτικές που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των περιφερειακών προβλημάτων, έχει λάβει μια μάλλον αμφιλεγόμενη πτυχή, που χαρακτηρίζεται από πολλές διαφορετικές απόψεις. Ο Λιαργκόβας το 2000, ανέφερε ότι τα επίπεδα πλούτου μεταξύ των περιφερειών της σύγκλισης μεταξύ των περιφερειών για την περίοδο 1960-2000 (Liargovas, et al., 2003). Οι Κονσολάς και συνεργάτες (Konsolas, et al., 2002) ανέφεραν επίσης την ύπαρξη σαφούς τάσης σύγκλισης στα εισοδήματα των ελληνικών περιφερειών, χωρίς ωστόσο να παρέχουν συγκεκριμένα στοιχεία. Οι (Asteriou, 1998)και (Petrakos&Rodriguez-Pose, 2003), διαπίστωσαν από κλίσεις μεταξύ των ελληνικών περιφερειών για τις περιόδους 1970-1996 και 1981-1997 αντίστοιχα, ενώ οι Πετράκος και Σαράτσης (Petrakos & Saratsis, 2000) υποστηρίζουν ότι η περιφερειακή ανισότητα έχει κυκλικά χαρακτηριστικά, αυξάνεται σε περιόδους οικονομικής επέκτασης και Υποστηρίζουν ότι αυξάνεται σε περιόδους οικονομικής επέκτασης και μειώνεται σε περιόδους ύφεσης. Οι Ioannides & Petrakos (Ioannides&Petrakos, 2000) αποδίδουν τις χωρικές ανισορροπίες στην Ελλάδα στη δυτική οικονομική βάση της χώρας. Αυτό το επιχείρημα πέρα από τα επιστημονικά ευρήματα-το οποίο αποτελεί παρενέργεια της χρήσης διαφορετικών επιστημονικών μεθόδων που καλύπτουν διαφορετικές χρονικές περιόδους - είναι σαφώς ένα σοβαρό πρόβλημα μέτρησης όσον αφορά το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης σε διάφορους τομείς. Το πρόβλημα αυτό πηγάζει από την περιορισμένη ακρίβεια των οικονομικών στοιχείων που παρέχει η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας στην περίπτωση των νομών Αττικής (συμπεριλαμβανομένης της πόλης της Αθήνας) και Θεσσαλονίκης. Η κατάσταση αυτή εξηγείται από το γεγονός ότι κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, ο νομός Αττικής "εξήγαγε" σημαντικό μέρος της παραγωγικής του δυναμικότητας στους γειτονικούς νομούς Βοιωτίας (βόρεια) και Κορινθίας (νότια) για λόγους που σχετίζονται με την εφαρμογή αποκεντρωμένων οικονομικών πολιτικών. Η παραγωγική αυτή ικανότητα αφορά βιομηχανικές επιχειρήσεις που βρίσκονται σε μικρή απόσταση από τα σύνορα της Αττικής, αλλά διοικούνται, ανήκουν, στελεχώνονται και εφοδιάζονται από την Αθήνα. Αυτός ο πολλαπλασιασμός της βιομηχανικής δραστηριότητας στην Αττική αλλοιώνει τα στατιστικά στοιχεία και δημιουργεί σοβαρά προβλήματα τόσο στην εκτίμηση των περιφερειακών ανισοτήτων όσο και στο σχεδιασμό των κατάλληλων περιφερειακών πολιτικών Petrakos and Psycharis(2004), βασιζόμενοι στην παρατήρηση ότι η περιφερειακή κατανομή του κατά

κεφαλήν Α.Ε.Π. δεν αποκαλύπτει την πραγματικότητα και παρουσίασαν ένα νέο μεθοδολογικό πλαίσιο για την αξιολόγηση των περιφερειακών ανισοτήτων στην Ελλάδα. Οι μεταβλητές αυτές είναι τυποποιημένες από το 0 (ελάχιστη τιμή) έως το 100 (μέγιστη τιμή) και έχουν μεγαλύτερη διακύμανση από την κατανομή του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, με ή χωρίς διόρθωση. Φυσικά, το ίδιο ισχύει και για τον σύνθετο δείκτη (CIWD), όπου χρησιμοποιούνται διάφορες εκδοχές του δείκτη, οι οποίες τοποθετούν την περιφέρεια Αττικής στην κορυφή της κλίμακας ανάπτυξης, πολύ μπροστά από όλες τις άλλες περιφέρειες. Δυστυχώς, η ηπειρωτική Ελλάδα, η οποία κατέχει τη δεύτερη θέση όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, είναι έβδομη στην κατάταξη του CIWD, με τη νησιωτική περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου στη δεύτερη θέση, την Κεντρική Μακεδονία στην τρίτη και την Κρήτη στην τέταρτη, με τις ύστερες περιφέρειες της Δυτικής Μακεδονίας, της Ηπείρου και της Δυτικής Ελλάδας να καταλαμβάνουν την τελευταία θέση. Με την εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας φαίνεται ότι οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα όχι μόνο ευνοούν πολύ περισσότερο την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας από ό,τι εκτιμάται από τη χρήση συμβατικών δεικτών, αλλά είναι και πιο επίμονες με την πάροδο του χρόνου, παρά το γεγονός ότι οι περιφερειακές οι αναπτυξιακές πολιτικές εφαρμόζονται συστηματικά τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Αυτό το συμπέρασμα έρχεται σε αντίθεση με την καθιερωμένη άποψη ότι οι περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα έχουν μειωθεί με την πάροδο του χρόνου και επίσης έρχεται σε αντίθεση με τα αποτελέσματα που αναμένονται από τα νεοκλασικά μοντέλα σύγκλισης. Προφανώς, η επιλογή της μεθόδου εκτίμησης των περιφερειακών ανισοτήτων επηρεάζει τα εμπειρικά αποτελέσματα και τα συμπεράσματα. Ωστόσο, η κατασκευή ενός σύνθετου δείκτη ανάπτυξης στην περίπτωση της Ελλάδας παρέχει μια πιο ρεαλιστική εικόνα του περιφερειακού προβλήματος. Επιπλέον, νέοι παράγοντες που παρουσιάζουν σημαντική επίδραση σε αυτό το είδος Μητροπολιτικής συγκέντρωσης είναι αυτοί που συνδέονται με την αυξανόμενη παγκοσμιοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας και την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς, και τις διαρθρωτικές αλλαγές που συντελούνται στους κύκλους παραγωγής και οικονομικούς κύκλους. Άμεση συνέπεια είναι η άνιση κατανομή υποδομών, υπηρεσιών και ευκαιριών ανάπτυξης. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του Περιφερειακού προβλήματος στην Ελλάδα είναι η ερήμωση των αγροτικών Περιφερειών και η έλλειψη μεσαίων αστικών κέντρων. Από τις αρχές της δεκαετίας του '60 ένας μεγάλος αριθμός μικρών και μεσαίου μεγέθους πόλεων έχουν υποστεί αρνητικές αλλαγές στον πληθυσμό τους.

Συνοπτικά, η Ελλάδα έχει σημαντικές εσωτερικές και εξωτερικές χωρικές ανισότητες που αντικατοπτρίζουν την περιφερειακή της θέση σε σχέση με τις βασικές αγορές της ΕΕ15, έλλειψη γειτνίασης με την «ενιαία ευρωπαϊκή αγορά», έναν εξαιρετικά κατακερματισμένο οικονομικό και φυσικό χώρο και μια ανισόρροπη κατανομή του περιφερειακού πληθυσμού και δραστηριοτήτων. Αν και οι εκτιμήσεις της περιφερειακής ανισότητας με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι μέτριες, οι πιο ανεπτυγμένοι δείκτες οικονομικής ανισότητας παράγουν μια εικόνα σημαντικών ανισοτήτων που, με την πάροδο του χρόνου, παρέμειναν υψηλές.

2.4 Διάρθρωση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Προϋπολογισμός) (ΠΔΕ) αποτελεί μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού της Ελλάδας. Αποτελεί πολύ σημαντικό στοιχείο του προϋπολογισμού και φυσικά εγκρίνεται από το Κοινοβούλιο. Είναι ο κύριος μηχανισμός για την παροχή υποδομών στην οικονομία και περιλαμβάνει διαρθρωτικά ταμεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Από το 1988, το ΠΔΕ χωρίζεται σε δύο κύρια μέρη. Το ένα είναι τα έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής. Επί του παρόντος, όλα τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και το Ταμείο Συνοχής και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες υλοποιούνται μέσω του ΕΤΕ. Το δεύτερο κομμάτι αφορά τα έργα που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από κρατικά κονδύλια: τα πρώτα αντιπροσώπευαν το 65% του συνολικού προϋπολογισμού το 2003 και τα δεύτερα το 35%. Η διαχείριση της υλοποίησης των έργων κατανέμεται μεταξύ του εθνικού(υπουργικού) ,του περιφερειακού, του επαρχιακού και του τοπικού επιπέδου- κατά την περίοδο 1980-1997, η διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη χωρική κατανομή των κονδυλίων ήταν υπό τον πλήρη έλεγχο του εθνικού κεντρικού και του αποκεντρωμένου επιπέδου. Σε κεντρικό επίπεδο, τα υπουργεία ήταν υπεύθυνα για την υλοποίηση του μεγαλύτερου ποσοστού του προγράμματος(σχεδόν 80%)(ένα μικρό μέρος του οποίου διατέθηκε στις τοπικές κυβερνήσεις). Το υπόλοιπο 20%μεταβιβάστηκεστις νομαρχίες (εθνικοί αποκεντρωμένοι φορείς), κάθε μία από τις οποίες ήταν υπεύθυνη για ένα κατανεμημένο ποσό σύμφωνα με τις δικές της διαδικασίες λήψης αποφάσεων και προτεραιότητες. Εκείνη την εποχή, η εθνική οργάνωση χωριζόταν σε τρία επίπεδα. Πρώτον, ένα κεντρικό επίπεδο που βασιζόταν σε υπουργεία. Δεύτερον, μια αποκεντρωμένη δομή βασισμένη στις νομαρχίες. Τρίτον, υπήρχε ένα πρώτο επίπεδο αυτονομίας με βάση τους δήμους και τις κοινότητες. Αυτό είναι το μόνο εκλεγμένο αποκεντρωμένο επίπεδο.

Αυτή η βαθμίδα ήταν υψηλής πολιτικής σημασίας, αλλά είχε πολύ περιορισμένη θεσμική ικανότητα και ισχύ: ο νόμος αριθ. 1622 του 1986 καθιέρωσε 13 περιφέρειες. Ωστόσο, μέχρι το 1997, οι περιφέρειες δεν μπορούσαν να συμμετάσχουν στην κατανομή των κονδυλίων των δημόσιων επενδύσεων- από το 1997, υπάρχουν δύο διοικητικά επίπεδα- κεντρικό (εθνικό) και αποκεντρωμένο (περιφερειακό)-και δύο επίπεδα αυτονομίας (νομαρχιακό και δημοτικό). Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, οι δημόσιες επενδυτικές δαπάνες το 2002 ανήλθαν σε 7,898 δισεκατομμύρια ευρώ ή 5,6% του ΑΕΠ. Τα εθνικά προγράμματα κυριαρχούν, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 91,1% του συνολικού προϋπολογισμού. Τα περιφερειακά έργα αντιπροσώπευαν το 7,6% του συνολικού προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων, ενώ τα έργα σε επίπεδο νομού αντιπροσώπευαν το 3,3% του συνολικού προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων. Το μεγαλύτερο μερίδιο των δημοσίων επενδύσεων πήγε στην Αττική (36,21% του συνόλου). Το ίδιο ισχύει και για τις κατά κεφαλήν δημόσιες επενδύσεις. Ωστόσο, όσον αφορά την κατανομή κεφαλαίων, η κατάσταση είναι σχετικά περίπλοκη. Οι πιο ευνοημένες περιφέρειες ως προς τις κατά κεφαλήν δημόσιες επενδύσεις είναι τόσο οι πιο προηγμένες (Αττική) όσο και μερικές από τις λιγότερο προηγμένες (Δυτική Ελλάδα και Δυτική Μακεδονία). Αυτό υποδηλώνει ότι δεν υπάρχει σαφής περιφερειακή στρατηγική και ότι η κατανομή των πόρων ακολουθεί άλλα κριτήρια, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών (Ψυχάρης, 2005) (Λαμπρινίδης, κ.ά., 2006).

2.5 Έρευνα ως προς τα οφέλη των Αναπτυξιακών Νόμων

Σύμφωνα με μια έρευνα που πραγματοποίησε το πανεπιστήμιο της Πάτρας το 2000, διαπιστώνεται ότι η οικονομική ενίσχυση των επιχειρήσεων μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ίδια την επιβίωση της επιχείρησης, καθώς και στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της, όπως για παράδειγμα η χρονική διάρκεια ζωής της επιχείρησης μέχρι και την αποτυχία της. Η έρευνα από το Πανεπιστήμιο της Πάτρας εξετάζει τον αντίκτυπο της οικονομικής βοήθειας στην επιβίωση των επιχειρήσεων με την αξιοποίηση δεδομένων και οικονομικών στοιχείων των ελληνικών βιομηχανιών τροφίμων για την περίοδο 1982-97. Οι επιχορηγήσεις είναι ένας σημαντικός παράγοντας που καθορίζει την επιβίωση της επιχείρησης. Η οικονομική υποστήριξη μείωσε την πιθανότητα διάλυσης και χρεοκοπίας της επιχείρησης. Η οικονομική υποστήριξη προς τις επιχειρήσεις μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως αντιπρόσωπος που τους υποδεικνύει πώς να είναι δυναμικές και καινοτόμες. Φαίνεται ότι η οικονομική στήριξη των επιχειρήσεων μπορεί να λειτουργήσει και ως μηχανισμός επιλογής

όπου οι ενισχυόμενες επιχειρήσεις είναι πιο πιθανό να έχουν μεγαλύτερη επιβίωση, ορίζοντας σε αυτές την οικονομική βοήθεια ενώ στις μη βιώσιμες όχι. Με αυτή την έννοια ο μηχανισμός επιλογής καθορίζει την επιβίωση και την ανάπτυξη της εταιρείας και όχι τον οικονομική βοήθεια καθαυτή. Τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι η οικονομική στήριξη των επιχειρήσεων ήταν επωφελής καθώς αφορά την επιβίωση των επιχειρήσεων και κατά συνέπεια την ανάπτυξη τους. Έτσι μπορεί να υποστηριχθεί ότι η οικονομική υποστήριξη βοηθά τις επιχειρήσεις να επιβιώσουν και να εδραιωθούν γεγονός που επηρεάζει έμμεσα την αύξηση της απασχόλησης. Ωστόσο, ένα ζήτημα υψίστης σημασίας είναι εάν η στήριξη σε ορισμένες επιχειρήσεις έχει επηρεάσει το ποσοστό επιβίωσης των μη υποστηριζόμενων επιχειρήσεων. Η ανάλυσή περιορίστηκε σε έναν κλάδο της ελληνικής μεταποίησης αυτόν της βιομηχανίας Τροφίμων και Ποτών. Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι η υποστήριξη τις επιχειρήσεις αυτές στην πραγματικότητα λειτουργούσαν ενάντια στον ελεύθερο επιχειρηματικό ανταγωνισμό μειώνοντας το λειτουργικό κόστος, ενώ άλλες έπρεπε να ανταγωνιστούν ένα σκληρό οικονομικό περιβάλλον. Αυτή η χρονική περίοδος χαρακτηρίστηκε από εξαιρετικά υψηλό πληθωρισμό (έως 24%) και πολύ υψηλά μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα επιτόκια προς τη μεταποιητική βιομηχανία (πάνω από 30%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ανασκόπηση Αναπτυξιακών Νόμων από το 1998

3.1 Αναπτυξιακοί Νόμοι

Η θέσπιση των Αναπτυξιακών νόμων από την Ελληνική κυβέρνηση έχει ως στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελλάδα. Αποτελεί έναν από τους προηγούμενους νόμους στην Ελλάδα και παρόλο που στην εργασία μελετάται από τον Ν.2601/1998, η φιλοσοφία τους δεν αλλάζει με τα χρόνια. Το νομοσχέδιο αυτό συγκεντρώνει επενδυτικά κεφάλαια από ιδιώτες επενδυτές της Ελλάδας παρέχοντας τους και συγκεκριμένα κίνητρα για να τους βοηθήσει. Επειδή ο χαρακτήρας και ο στόχος των Αναπτυξιακών Νόμων παραμένει πάντα ίδιος, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένας νόμος και όχι πολλοί. Στόχος του νόμου είναι η αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας με όσο το δυνατό μικρότερο επενδυτικό κίνδυνο, ώστε οι επιχειρηματίες να επενδύουν ανεμπόδιστα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. (Λαμπριανίδης 2022).

Οι αναπτυξιακοί νόμοι συμβάλουν, στην επένδυση των επιχειρήσεων σε πάγια περιουσιακά στοιχεία όπως μηχανήματα, κτίρια και τα λοιπά με στόχο την αύξηση του Α.Ε.Π. και του βιοτικού επιπέδου της εκάστοτε χώρας που τους εφαρμόζει. Με τη μορφή των επιχορηγήσεων, φορολογικών εκπτώσεων, επιδοτήσεων και κάλυψης μισθολογικών εξόδων, οι επιχειρηματίες βρίσκουν κίνητρα για να επενδύουν.

Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, προορίζονται να συμβάλουν σε μια ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας διαμορφώνοντας το καθεστώς ενίσχυσης και ενεργοποιώντας το αναπτυξιακό δυναμικό κάθε τομέα και κάθε περιοχής, καθώς στοχεύουν στη μείωση του επιχειρηματικού κόστους, στην αύξηση της απασχόλησης, στη δημιουργία πρόσθετων επενδύσεων και αυξημένα φορολογικά έσοδα μέσω των οποίων ενισχύουν την επιχειρηματικότητα, την τεχνολογική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την περιφερειακή συνοχή και προάγουν την πράσινη οικονομία, την αποτελεσματική λειτουργία των υφιστάμενων υποδομών και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού (Πετράκος Γ., Ψυχάρης Γ. 2016).

3.2 Νόμος 2601/1998

Το 1998 στο ΦΕΚ 81/ΤΕΥΧΟΣ Α' /16-04-1998 δημοσιεύθηκε ο Αναπτυξιακός νόμος με τίτλο "Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις". Σκοπός του Νόμου αυτού είναι η ανάπτυξη των ιδιωτικών επενδύσεων. Μέσω του 2601/1998 δραστηριοποιούνται τα προγράμματα Αναπτυξιακής πολιτικής, είναι ο βασικός νόμος μέσω του οποίου πραγματοποιείται ο Στρατηγικός Σχεδιασμός των επενδύσεων της χώρας. Ο σχεδιασμός αυτός περιλαμβάνει τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των μηχανικών υποδομών με κύρια προσοχή στην ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την καλύτερη ποιότητα των προϊόντων, την προώθηση νέων επενδύσεων και την προώθηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας. Δόθηκε έμφαση στον τομέα της μεταποίησης και του τουρισμού, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

3.2.1 Είδη ενισχύσεων

Το κράτος παρέχει δωρεάν επιχορήγηση για την κάλυψη μέρους της επιδοτούμενης δαπάνης ενός επενδυτικού ή επιχειρηματικού σχεδίου. Το κράτος επιδοτεί μέρος των τόκων που καταβάλλονται για τα τετραετή μακροπρόθεσμα δάνεια που εκδόθηκαν για τη χρηματοδότηση δαπανών επενδυτικής στήριξης. Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης συνίσταται στην καταβολή από το κράτος μέρους των καταβαλλόμενων δόσεων των χρηματοδοτικών μισθώσεων που συνάπτονται για την αγορά και χρήση νέων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.

Φορολογική απαλλαγή έως ορισμένο ποσοστό ή της πλήρους αξίας της πραγματοποιηθείσας και επιδοτούμενης δαπάνης της επένδυσης ή της αξίας χρηματοδοτικής μίσθωσης για αγορά μεταχειρισμένων καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Η ενίσχυση αυτή περιλαμβάνει απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος επί των κερδών εις νέο για τα πρώτα δέκα χρόνια μετά την πραγματοποίηση της επένδυσης ή του σχεδίου και το σχηματισμό ισοδύναμου αφορολόγητου αποθεματικού. Ειδικά κίνητρα δίνονται για επενδύσεις που ξεπερνούν τα 25 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ σε ιδιαίτερα σημαντικές βιομηχανίες, εξόρυξη και τουρισμό.

3.2.2 Αξιολόγηση

Ο συγκεκριμένος νόμος μετέφερε το βάρος της ανάπτυξης στις ίδιες τις επιχειρήσεις, με τις νέες διαδικασίες αξιολόγησης και παρακολούθησης της υλοποίησης του έργου, έχοντας ως ελάχιστη ίδια συμμετοχή το 40% του συνολικού προϋπολογισμού της επένδυσης. Με αυτό τον τρόπο δίνονταν ξεκάθαρα υποχρεώσεις και δικαιώματα στον κάθε επενδυτή. Επιπροσθέτως, μέσω αυτών των κινήτρων δινόταν η δυνατότητα να αναπτυχθούν δικτύώσεις μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να υπάρξει ευελιξία στην παραγωγική διαδικασία.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι ορισμένες ρυθμίσεις του νόμου 2601/1998, τόσο ουσιαστικές όσο και διαδικαστικές, αξιοποιήθηκαν από το πενταετές πρόγραμμα ελληνικής αναπτυξιακής βοήθειας, δηλαδή το γνωστό "Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων" (ΕΣΟΑΒ), προκειμένου να ενισχυθούν (προϋπολογισμός 110 εκατ. Ευρώ και ποσοστό ενίσχυσης 30%) ιδιωτικές επενδύσεις που θα πραγματοποιούνται στις βαλκανικές χώρες.

Έπειτα από έξι χρόνια εφαρμογής και λειτουργίας, ο συγκεκριμένος νόμος αποδείχθηκε πολύπλοκος και λεπτομερής και φαίνεται ότι δόθηκε έμφαση στο κίνητρο της επιχορήγησης. Επιπροσθέτως, αποδείχθηκε ότι δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στις νέες επιχειρήσεις, οι οποίες και έλαβαν μεγαλύτερο μέρος της εγκεκριμένης χρηματοδότησης. Δεν θα μπορούσε να μην αναφερθεί η απουσία του ουσιαστικού ελέγχου της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού αξιολόγησης, επιλογής και προώθησης των επενδυτικών σχεδίων που ενώ τα προβλεπόμενα τυπικά κριτήρια αξιολόγησης των επενδύσεων ήταν σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα αξιολόγησης, τελικά δεν ακολουθήθηκαν (Νικολαΐδης, Χριστοπούλου, Καρασάββου κ.α., 2009).

3.3 Νόμος 3299/2004

Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004 δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 261/ΤΕΥΧΟΣ Α' /23-12-2004 με τον τίτλο κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση. Ο νόμος αυτός περιλαμβάνει σχέδια που αφορούν στην παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις με στόχο την περιφερειακή σύγκλιση και την οικονομική ανάπτυξη.

Σκοπός του συγκεκριμένου νόμου είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας, τεχνολογικών καινοτομιών και την προστασία του περιβάλλοντος. Μεγάλη έμφαση δόθηκε επίσης σε αυτόν τον νόμο η καταπολέμηση του φαινομένου της αστυφιλίας. (Ψυχάρης & Καλλιώρας, 2013) .

3.2.1 Είδος προσφερόμενης βοήθειας

Η επιχορήγηση αποτελείται από ένα δωρεάν χρηματικό ποσό που παρέχεται από το κράτος για την κάλυψη μέρους της επιδοτούμενης δαπάνης ενός επενδυτικού ή επιχειρηματικού σχεδίου. Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης συνίσταται στην καταβολή από το κράτος μέρους των καταβαλλόμενων δόσεων των χρηματοδοτικών μισθώσεων που συνάπτονται για την αγορά και χρήση νέων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Φορολογική απαλλαγή έως ορισμένο ποσοστό ή της πλήρους αξίας της πραγματοποιηθείσας και επιδοτούμενης δαπάνης της επένδυσης ή της αξίας χρηματοδοτικής μίσθωσης για αγορά μεταχειρισμένων καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.

Η ενίσχυση προβλέπει απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος επί των μη διανεμόμενων κερδών για τα πρώτα 10 έτη μετά την υλοποίηση της επένδυσης ή του έργου και τη συσσώρευση αφορολόγητου αποθεματικού του ίδιου ποσού.

Μια επιδότηση για το κόστος των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από το επενδυτικό σχέδιο, με την οποία το κράτος καλύπτει μέρος του μισθολογικού κόστους των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου για δύο έτη. Αξίζει να αναφερθεί ότι το 2004 είναι μία περίοδος μεγάλης ανάπτυξης για τη χώρα μας λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, των μεγάλων έργων υποδομής που πραγματοποιήθηκαν καθώς και τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με 10 νέα κράτη μέλη. Τα επενδυτικά κίνητρα που δόθηκαν από τον συγκεκριμένο νόμο είναι :

- Επιχορήγηση.
- Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing).
- Φοροαπαλλαγή από την καταβολή του φόρου εισοδήματος.
- Επιδότηση κόστους των δημιουργούμενων θέσεων εργασίας Η μεγαλύτερη διαφορά με τον προηγούμενο νόμο είναι ότι τα κίνητρα μπορούσαν να επιλεγθούν, αυτοτελώς ή/και συνδυαστικά, από όλες τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτου του χρόνου λειτουργίας τους.

Παράλληλα, εισάγεται το κίνητρο για τις νέες θέσεις εργασίας, οι οποίες επιδοτούνται για τα δύο πρώτα χρόνια λειτουργίας της επιχείρησης. Τα κίνητρα αυτά δημιουργούν νέες επιλέξιμες δραστηριότητες σε όλους τους τομείς οι οποίοι προσπαθούν να προσαρμοστούν στις νέες ανάγκες και τάσεις που προτάσσει πλέον η οικονομία.

Το ύψος των ενισχύσεων διαμορφώνεται αναλογικά, βάσει του μεγέθους των επιχειρήσεων καθώς χωρίζονται σε πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες. Συνεπώς, οι ενισχύσεις δίνονται με βάση την περιοχή που πραγματοποιείται η επένδυση αλλά και την κατηγορία στην οποία ανήκει.

Παράλληλα, η φορολογική απαλλαγή κατά κανόνα παρέχεται σε ποσοστό 100%, ενώ η επιδότηση για την απασχόληση με την επιχορήγηση βρίσκονται σχεδόν στα ίδια ποσοστά, τα οποία έχουν προκύψει και από τον ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της εξέλιξης κάθε έργου πραγματοποιείται από τους ίδιους τους αρμόδιους δημόσιους φορείς. Επιπλέον, συστάθηκαν γνωμοδοτικές επιτροπές για την αξιολόγηση των προτάσεων, τις ενστάσεις, καθώς και αρμόδια όργανα για τον έλεγχο των επενδύσεων. Το ποσό των επιχορηγήσεων δίνεται σε δύο δόσεις, με την ολοκλήρωση του πρώτου μισού του έργου και έπειτα με την ολοκλήρωση και την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας του, ενώ δίνεται η δυνατότητα προκαταβολής έως 50% της επιχορήγησης με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής.

3.3.2 Αξιολόγηση

Η ισχύς του Νόμος 3299/2004 ήταν αρχικά για έξι χρόνια έως 2010, ενώ στο μεγάλο αριθμό επενδυτικών σχεδίων που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του δόθηκαν διαδοχικές παρατάσεις σχεδόν μέχρι σήμερα.

Ο βασικότερος λόγος στην αξιολογική διαδικασία των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω νόμου είναι αφενός οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και αφετέρου ο τεράστιος όγκος των προτάσεων που υποβλήθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς στον οποίο δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν οι αρμόδιες Υπηρεσίες υποδοχής, αξιολόγησης και παρακολούθησης αυτών,

Υπουργείο Ανάπτυξης και Περιφέρειες της χώρας. Ειδικά όταν με τροποποίηση του νόμου δόθηκε η δυνατότητα ενίσχυσης ακόμη και πολύ μικρών φωτοβολταϊκών πάρκων ο αριθμός των υποβληθέντων προτάσεων αυξήθηκε σημαντικά δυσχεραίνοντας ακόμη περισσότερο το έργο των Υπηρεσιών με τους διαθέσιμους πεπερασμένους πόρους.

Σημαντικές καθυστερήσεις στο αρχικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων παρατηρήθηκαν και κατά τη διαδικασία αρκετών επενδύσεων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες. Άξιο αναφοράς είναι και η έντονη οικονομική κρίση που βίωσε η χώρα, καθώς πολλοί ανέστειλαν ή/και διέκοψαν την υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων λόγω οικονομικής αδυναμίας. Βεβαίως όλα αυτά προκαλούν αργούς ρυθμούς στις υλοποιήσεις και επιδρούν τόσο στην ανάπτυξη όσο και στην απασχόληση, η οποία διαφοροποιείται πολύ από τον αρχικό σχεδιασμό.

Επιπλέον, θα πρέπει το ΠΔΕ, από το οποίο προέρχονται οι επιχορηγήσεις και οι λοιπές μορφές κεφαλαιακών κινήτρων για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, να ενισχυθεί αξιοποιώντας τόσο εθνικούς πόρους όσο και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, ΕΣΠΑ, δίνοντας έμφαση στις δημόσιες επενδύσεις και στις περιφέρειες που βρίσκονται σε μεγαλύτερη υστέρηση. (Ψυχάρης & Καλλιώρας, 2013).

Από την ανάλυση που έχει προηγηθεί, συγκεντρωτικά οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν στον τρόπο διαχείρισης των επενδυτικών κινήτρων και προκάλεσαν καθυστερήσεις στην υλοποίηση του νόμου είναι οι εξής :

- Λόγω των συνεχόμενων παρατάσεων της ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων του εν λόγω νόμου και των περιορισμένων πόρων τα τελευταία χρόνια του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων πραγματοποιούνται με σχετική καθυστέρηση οι εκταμίευσεις των εγκεκριμένων ποσών.
- Χρονοβόρες διαδικασίες αξιολόγησης προκειμένου για την υπαγωγή των υποβληθέντων προτάσεων και ελέγχου μετέπειτα της ολοκλήρωσης των επενδύσεων που υπήχθησαν, λόγω μεγάλου πλήθους έργων. Ο συγκεκριμένος νόμος υπήρξε ιδιαίτερα δημοφιλής στους επιχειρηματικούς κύκλους.
- Υπέρογκη γραφειοκρατία, λόγω των πολλαπλών απαιτούμενων εγγράφων και δικαιολογητικών στα στάδια αξιολόγησης, ελέγχου και εκταμίευσης ενισχύσεων.

- Μεγάλος αριθμός προτάσεων φωτοβολταϊκών έργων, κυρίως μικρής ισχύος με ελάχιστη προσφορά στη συνολική αναπτυξιακή πορεία κυρίως λόγω μη δημιουργίας νέων θέσεων εργασιών.
- Περιορισμένη περιφερειακή επίδραση.

3.4 Νόμος 3908/2011

Νόμος Υπ' Αριθ. 3908/2011 με τίτλο <<Ενίσχυση ιδιωτιών επενδύσεων για την οικονομία Ανάπτυξης, την επιχειρηματικότητα και την περιφερειακή συνοχή>>. Οι στόχοι του νόμου 3908/2011 παραμένουν ίδιοι με τους προηγούμενους. Συγκεκριμένα είναι η τεχνολογική ανάπτυξη, η ενίσχυση των επενδύσεων η βελτίωση της επιχειρηματικότητας, η περιφερειακή συνοχή, η πράσινη οικονομία, η αξιοποίηση των υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού.

3.4.1 Καθεστώτα και κίνητρα επενδύσεων

Ο νέος αναπτυξιακός προβλέπει 3 γενικά και 4 ειδικά καθεστώτα επενδύσεων:

1 Γενικά καθεστώτα

- Γενική επιχειρηματικότητα
- Τεχνολογική ανάπτυξη
- Περιφερειακή συνοχή

2 Ειδικά καθεστώτα

- Επιχειρηματικότητα των νέων
- Μεγάλα επενδυτικά σχέδια
- Ολοκληρωμένα πολυετή επιχειρηματικά σχέδια
- Σχέδια συνέργειας και δικτύωσης

Αναπτυξιακά κίνητρα του νέου αναπτυξιακού είναι :

- Επιχορήγηση
- Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing)
- Φοροαπαλλαγή

Τα ποσοστά του κάθε κινήτρου που θα διατίθεται διαμορφώθηκαν ανάλογα με το μέγεθος επιχείρησης και τον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης.

Ως προς το μέγεθος ο διαχωρισμός διαμορφώνεται σύμφωνα με τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό 800/2008 σε πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Από την άλλη, ως προς τον τόπο ο διαχωρισμός διαμορφώνεται σύμφωνα με τον νέο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων σε τρεις ζώνες. Πιο αναλυτικά, στη Ζώνη Α περιλαμβάνεται η Αττική με την Βοιωτία, στη Ζώνη Β περιλαμβάνονται οι νομοί με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεγαλύτερο του 75% του εθνικού μέσου όρου και στη Ζώνη Γ οι νομοί με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο του 75% του εθνικού μέσου όρου.

Τα κίνητρα μπορούν να αξιοποιηθούν μεμονωμένα είτε συνδυαστικά, έχοντας ως προϋπόθεση να μην ξεπεραστούν συνολικά τα ποσοστά, όπως έχουν διαμορφωθεί από τον άνω πίνακα. Σε αυτόν το νόμο επιδιώκεται να ενισχυθούν με φορολογικά κίνητρα η γενική επιχειρηματικότητα, τα μεγάλα και τα ολοκληρωμένα πολυετή επενδυτικά σχέδια, ενώ οι περιορισμένοι πόροι του ΠΔΕ προσφέρονται σε επιχορηγήσεις των καθεστώτων τεχνολογικής ανάπτυξης, νεανικής επιχειρηματικότητας, συνέργειας δικτύωσης καθώς και περιφερειακής συνοχής.

Λόγω της σημαντικότητας της ενίσχυσης της περιφερειακής συνοχής, οι πόροι κατανέμονται ανά περιφέρεια, υπολογίζοντας το επίπεδο ανάπτυξης και έχοντας σαν βασικό στόχο την ενίσχυση των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών, ενώ γενικά οι πόροι κατανέμονται ετησίως τόσο στα γενικά όσο και στα ειδικά καθεστάτα. Φαίνεται επομένως ότι υπάρχει περιφερειακή διάσταση που στους προηγούμενους νόμους δεν υπήρχε τόσο έντονη.

3.4.2 Καινοτομίες

Μία πολύ σημαντική καινοτομία σε αυτό το νόμο είναι το ετήσιο ύψος των συνολικών επιχορηγήσεων και φορολογικών απαλλαγών, που είναι συγκεκριμένο και προκαθορισμένο.

Μία άλλη καινοτομία αποτελεί η αξιολόγηση, η οποία ορίζεται χρονικά και από εξωτερικούς αξιολογητές και πραγματοποιείται με συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης, βάσει Οδηγού Αξιολόγησης, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα, την εξωστρέφεια, την περιφερειακή συνοχή και την απασχόληση. Η σύσταση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (ΕΜΠΑ) και το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Ελεγκτών (ΕΜΠΕ) μετέβαλε το σύστημα αξιολόγησης και ελέγχου των επενδυτικών σχεδίων, μέσω της θέσπισης σημαντικών ρυθμίσεων. Απαρτίζονται από στελέχη δημοσίων υπηρεσιών και ιδιώτες επιστήμονες, που επιλέγονται κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης και στη βάση κριτηρίων, όσο και ως προς τις διαδικασίες, ιδιαίτερα της αξιολόγησης, που πλέον πραγματοποιείται από τους αξιολογητές/μέλη του ΕΜΠΑ και από συστημένα για το σκοπό αυτό συλλογικά όργανα, με συμμετέχοντες, στελέχη των δημοσίων υπηρεσιών αλλά και μέλη του ΕΜΠΑ.

Επιπλέον, μία καινοτομία που βοήθησε πολύ κυρίως τους επενδυτές είναι η σύσταση γραφείων εξυπηρέτησης επενδυτών στο Υπουργείο Ανάπτυξης και σε κάθε Περιφέρεια.

Επιπροσθέτως, οι αιτήσεις των επενδυτικών σχεδίων ξεκίνησαν να καταγράφονται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) ήδη από την αίτηση και την αξιολογική διαδικασία παρέχοντας έτσι με αναλυτικό και πιο διαφανή τρόπο τα απαραίτητα στοιχεία. Αυτό είναι αρκετά χρήσιμο για τους ίδιους τους υπαλλήλους που χειρίζονται τους φακέλους των επενδύσεων μέχρι και την αποπληρωμή του έργου, εφόσον τα πάντα βρίσκονται στον «ηλεκτρονικό φάκελο» της επένδυσης, αλλά και την αξιοπιστία της Υπηρεσίας στους ελέγχους που πραγματοποιούνται από οποιοδήποτε εθνικό ή/και ευρωπαϊκό όργανο (Σώμα Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης, ΣΔΟΕ, ΕΔΕΛ, Ελεγκτικό Συνέδριο κα).

Συμπεραίνουμε επομένως ότι ο συγκεκριμένος νόμος απλοποίησε κατά πολύ τις διαδικασίες και τη γραφειοκρατία ελαχιστοποιώντας την άσκοπη καθημερινή επαφή του κάθε επενδυτή με την υπηρεσία και ενσωματώνοντας διαδικασίες με περισσότερη διαφάνεια κατά την αξιολόγηση και την έγκριση των επενδυτικών σχεδίων. Παρά ταύτα, η οικονομική κρίση, η οποία εκείνη την περίοδο ήταν στο βαθύτερο σημείο, δεν γινόταν να μην επηρεάσει την επενδυτική δραστηριότητα, η οποία για ακόμα μία φορά είχε ως αποτέλεσμα την αναστολή και διακοπή σε αρκετές περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων.

3.5 Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016

Το 2016 το Ελληνικό Κοινοβούλιο ψήφισε τον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016 που εκδόθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας. Ο Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016, με την ονομασία "Θεσμικό πλαίσιο για τη δημιουργία καθεστώτος στήριξης ιδιωτικών επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη της χώρας", έχει ως κύριο στόχο την προώθηση επενδύσεων ύψους άνω των 11 δισ. Ευρώ έως το 2023 και την παροχή σημαντικών κινήτρων στον ιδιωτικό τομέα. - Δημιουργία θέσεων εργασίας - κατάλληλη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, ώστε να μειωθεί σημαντικά η διαρροή εγκεφάλων. Παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας :

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στο εσωτερικό και στο εξωτερικό
- Η σωστή εξειδίκευση- Προώθηση συνεταιρισμών και συμπράξεων που στηρίζουν την οικονομία
- Προώθηση συγχωνεύσεων Παρεμβάσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα για την ενίσχυση της υγιούς και στοχευμένης επιχειρηματικότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ.
- Βιομηχανοποίηση της χώρας.
- Ελαχιστοποίηση των οικολογικών επιπτώσεων Ο αναπτυξιακός νόμος 4399/2016 δημιουργεί το πλαίσιο στο οποίο βασίζονται οι κρατικές ενισχύσεις. Βασικό στοιχείο αυτού του νόμου είναι ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός 651/2014 της ΕΕ (L 187/1 26-6-2014), ο οποίος διασφαλίζει την προηγούμενη συμμόρφωση με τους κανόνες και τους κανονισμούς της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες που μπορούν να λάβουν κάποια στήριξη από τον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016. Υπάρχουν διάφορες κατηγορίες που μπορούν

να λάβουν κάποια στήριξη από τον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016. Οι δικαιούχοι αυτής της κατηγορίας είναι όλες οι μορφές επιχειρήσεων που αναφέρονται στις γενικές διατάξεις του νόμου. Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας χρηματοδοτούνται ορισμένες ειδικές δαπάνες, όπως η εγκατάσταση νέων μηχανημάτων, η χρηματοδοτική μίσθωση νέων μηχανημάτων με την υποχρέωση να περιέλθουν στην κυριότητα του μισθωτή κατά τη λήξη της σύμβασης μίσθωσης και η αγορά μεταφορικών μέσων για τη διευκόλυνση των μεταφορών στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

3.5.1 Είδη ενισχύσεων

Τα είδη ενίσχυσης είναι οι φορολογικές απαλλαγές, οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και οι επιδοτήσεις κόστους απασχόλησης, μέχρι το ανώτατο όριο ενίσχυσης για κάθε κατηγορία δαπανών. Επιπλέον, οι επιχειρηρήσεις σε μετρητά είναι διαθέσιμες μόνο σε επιχειρήσεις ορισμένων κατηγοριών και περιορίζονται στο 70% του άνω τα του ορίου ενίσχυσης για κάθε επιλέξιμη κατηγορία δαπανών. Επιπλέον, ο νόμος παρέχει επίσης μια σειρά επιδοτήσεων σε νέες ανεξάρτητες ΜΜΕ. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει επιχειρήσεις που ιδρύονται εντός επταετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ένταξης στον νόμο. Οι δαπάνες που ενδέχεται να επιδοτηθούν στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας είναι παρόμοιες με εκείνες των προηγούμενων κατηγοριών, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία και των σημαντικών επιδοτήσεων για τις θέσεις εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα των επενδύσεων. Επιπλέον, οι τύποι των επιδοτήσεων είναι παρόμοιοι με την προηγούμενη κατηγορία. Μια άλλη σημαντική κατηγορία επιχειρήσεων που μπορεί να ενταχθεί στον Αναπτυξιακό Νόμο 4399/2016 είναι οι καινοτόμες ΜΜΕ. Αφορούν επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδυτικά σχέδια με στόχο την ανάπτυξη τεχνολογιών και υπηρεσιών, την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και την εισαγωγή καινοτομιών σε διαδικασίες και οργάνωση. Οι δαπάνες που επιδοτούνται είναι οι ίδιες με αυτές που αναφέρονται παραπάνω και ο τύπος της επιδότησης είναι ο ίδιος με τις προαναφερθείσες κατηγορίες και διέπεται τόσο από συγκριτική αξιολόγηση όσο και από επιτόπιους ελέγχους. Σημαντικό μέρος του αναπτυξιακού νόμου είναι επίσης η επιδότηση που δίνεται στις συνέργειες και τα δίκτυα. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι επιχειρηματικές συστάδες που περιλαμβάνουν τουλάχιστον έξι επιχειρήσεις για επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται στην

Αττική ή τη Θεσσαλονίκη και τέσσερις επιχειρήσεις για επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται σε άλλες επαρχίες, οι οποίες διοικούνται και συντονίζονται από φορέα διαχείρισης με νομική προσωπικότητα. Οι συστάδες μπορούν να περιλαμβάνουν διάφορους φορείς, συμπεριλαμβανομένων πανεπιστημίων, δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών έρευνας και ανάπτυξης, δημόσιων και ιδιωτικών ενώσεων και ιδιωτικών εταιρειών περιορισμένης ευθύνης. Το διοικητικό όργανο μιας υφιστάμενης ή υπό σύσταση επιχειρηματικής ομάδας και όχι τα μεμονωμένα ή ενεργά μέλη της μπορούν να υποβάλουν αίτηση για το εν λόγω καθεστώς. Τα επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια πρέπει να είναι κοινές δραστηριότητες που σχετίζονται με τις κύριες δραστηριότητες των επιχειρήσεων ή οντοτήτων που απαρτίζουν το επιχειρηματικό σύμπλεγμα και, κατ' εξαίρεση, άλλα επενδυτικά σχέδια, όπως νομικές και λογιστικές δραστηριότητες, δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης, αρχιτεκτονικές και μηχανικές δραστηριότητες, τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις, διαφήμιση και έρευνα αγοράς, μπορεί να είναι επιλέξιμες. Στην περίπτωση αυτή, οι δαπάνες είναι παρόμοιες με εκείνες των παραπάνω κατηγοριών. Επιπλέον, οι επιχειρηματικές συστάδες που αποτελούνται από ΜΜΕ είναι επιλέξιμες για φορολογικές, απαλλαγές, επιδοτήσεις, επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και επιδοτήσεις κόστους δημιουργίας θέσεων εργασίας μέχρι το όριο επιδότησης για κάθε κατηγορία δαπανών- οι επιχειρηματικές συστάδες που περιλαμβάνουν τουλάχιστον μία μεγάλη εταιρεία με συμμετοχή άνω του 50% είναι επιλέξιμες για προνομιακή μεταχείριση- οι επιχειρηματικές δαπάνες που περιλαμβάνουν τουλάχιστον μία μεγάλη εταιρεία με συμμετοχή άνω του 50% είναι επιλέξιμες για προνομιακή μεταχείριση- οι επιχειρηματικές δαπάνες που περιλαμβάνουν τουλάχιστον μία μεγάλη εταιρεία με συμμετοχή άνω του 50% είναι επιλέξιμες για προνομιακή μεταχείριση. Η φορολογική απαλλαγή, της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, δίνεται μέχρι του ανώτατου ορίου ενισχύσεων κάθε κατηγορίας δαπανών.

3.5.2 Καινοτομίες του αναπτυξιακού νόμου

Αυτός ο νέος νόμος έχει πολλές νέες ιδέες. Ισχύει μόνο για συγκεκριμένους τομείς και έχει συγκεκριμένους στόχους. Θέλει να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν και να διευκολύνει τα πράγματα για αυτές. Θέλει επίσης να συνδυάσει τις μικρές επιχειρήσεις μαζί. Υπάρχει ένας νέος κανόνας που καθορίζει πόσα χρήματα μπορεί να λάβει μια επιχείρηση ή μια ομάδα ως βοήθεια για τα έργα της. Το ποσό της βοήθειας εξαρτάται από το αν πρόκειται για εταιρεία ή όμιλο. Μια άλλη σημαντική αλλαγή είναι ότι οι επιχειρήσεις μπορούν πλέον να αποφύγουν να πληρώσουν ορισμένους φόρους, κάτι που τις κάνει να θέλουν να τα πάνε καλύτερα και να λαμβάνουν ακόμη περισσότερη βοήθεια.

Αυτό μπορεί να είναι έως και το 45% των συνολικών χρημάτων που παίρνουν, που είναι σχεδόν όσο αυτό που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά πολύ περισσότερο από ό,τι πριν, όταν ήταν μόνο περίπου 5%. Θέλουμε να διασφαλίσουμε ότι όλα τα μέρη της χώρας πάνε καλά, ακόμη και αυτά που δεν είναι τόσο ανεπτυγμένα. Για να τους βοηθήσουμε, τους δίνουμε χρήματα για να βελτιώσουν τις επιχειρήσεις τους ή να ξεκινήσουν νέες. Αυτός ο νόμος δημιουργήθηκε για να κάνει τα πράγματα πιο εύκολα και ξεκάθαρα όσον αφορά τον προγραμματισμό των εξελίξεων. Σημαίνει ότι όλες οι πληροφορίες και τα έγγραφα μπορούν να αποσταλούν ηλεκτρονικά, γεγονός που εξοικονομεί χρόνο και κάνει τα πράγματα λιγότερο περίπλοκα. Αυτό βοηθά στη μείωση του όγκου της γραφειοκρατίας και διασφαλίζει ότι λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες όλων.

3.6 Ν. 4887/2022

Ο κύριος στόχος του νέου αναπτυξιακού νόμου (νόμος 4887/2022) είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μέσω της παροχής προνομιακής μεταχείρισης για ορισμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες και τομείς. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, ο νέος αναπτυξιακός νόμος εισάγει διατάξεις για την επιτάχυνση όλων των διαδικασιών αξιολόγησης, έγκρισης, διαχείρισης και πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο καθεστώτων ενισχύσεων. Σε αντίθεση με τα προηγούμενα καθεστάτα ενισχύσεων οριζόντιου προσανατολισμού, ο νέος αναπτυξιακός νόμος θεσπίζει καθεστάτα ενισχύσεων θεματικού προσανατολισμού. Συγκεκριμένα, έχουν καθοριστεί 13 καθεστάτα ενισχύσεων για την ανάπτυξη, το σχεδιασμό και την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων που αποσκοπούν στην ενίσχυση συγκεκριμένων τομέων της οικονομίας.

1 Ψηφιοποίηση επιχειρήσεων και τεχνολογική καινοτομία.

2 Πράσινη μετάβαση-περιβαλλοντική βελτίωση των επιχειρήσεων Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών εκθέσεων Έρευνα μετάβασης και εφαρμοσμένη καινοτομία.

4 Μεταβατική έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία. Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια.

5 μετάβαση δίκαιης ανάπτυξης.

6 έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία.

7 μεταποίηση-αλυσίδα εφοδιασμού 8. εξωτερικές επιδράσεις των επιχειρήσεων.

9 ενίσχυση επενδύσεων στον τουρισμό.

10 Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

11 Επενδύσεις μεγάλης κλίμακας

12 Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας.

13 Επιχειρηματικότητα 360. Τα είδη ενίσχυσης που μπορούν να λάβουν τα επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια είναι: επιδοτήσεις, οι οποίες επιδοτούν μέρος των δαπανών που απαιτούνται για το επενδυτικό σχέδιο. Φορολογικές απαλλαγές, απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των κερδών που πραγματοποιούνται από όλες τις δραστηριότητες της επιχείρησης. Επιχορηγήσεις για χρηματοδοτικές μισθώσεις Μερική καταβολή του κόστους δόσεων για την απόκτηση νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού Συνεισφορά στο μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο.

3.6 Αποτίμηση των Αναπτυξιακών νόμων

Ειδικότερα και παρά τις οπωσδήποτε σημαντικές αλλαγές που παρατηρούνται κατά την εξέταση της εξέλιξης των νομοθετημάτων και του εν γένει θεσμικού πλαισίου των αναπτυξιακών νόμων, μπορούν να επισημανθούν ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά που εντοπίζονται με μικρές παραλλαγές σε όλα τα δημιουργούμενα, στη βάση των νόμων αυτών, καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων. Καταρχάς, το σημαντικότερο χαρακτηριστικό είναι ο πολυτομεακός χαρακτήρας τους, ήτοι απευθύνονται σε επιχειρήσεις που σχεδιάζουν να επενδύσουν σε δραστηριότητες του συνόλου σχεδόν των τομέων της οικονομίας, όπως του πρωτογενή, του δευτερογενή, του τουρισμού, της παροχής υπηρεσιών. Συναφές του χαρακτηριστικού αυτού που συνδέεται και με το είδος των παρεχόμενων ενισχύσεων, των περιφερειακών ενισχύσεων, είναι και η δυνατότητα ενίσχυσης του συνόλου των δαπανών που απαιτούνται για την ίδρυση μιας ολοκληρωμένης μονάδας, ή την επέκτασή της, ή ακόμη και της αλλαγής της παραγωγικής της διαδικασίας. Χωρίς να διαφοροποιείται ουσιαστικά η προσέγγιση αυτή, της δυνατότητας ενίσχυσης επενδυτικών σχεδίων με αντικείμενο δραστηριότητες που εμπίπτουν στους περισσότερους τομείς της οικονομίας και μάλιστα για το σύνολο των δαπανών τους.

Ιδιαίτερο επίσης γνώρισμα που θα πρέπει να επισημανθεί είναι η δυνατότητα υποβολής στα καθεστώτα ενισχύσεων των αναπτυξιακών νόμων, όλων των νομικών μορφών που λαμβάνουν οι επιχειρήσεις, όπως οι ατομικές επιχειρήσεις, οι εταιρικές μορφές, οι συνεταιρισμοί με την προϋπόθεση το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο τους να έχει ελάχιστο κόστος επένδυσης 100.000 ευρώ. Πρόσθετα χαρακτηριστικά που παρατηρούνται σε όλους τους αναπτυξιακούς νόμους είναι η υποχρέωση τεκμηρίωσης ίδιας συμμετοχής του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, με διαφοροποιήσεις ως προς το ποσοστό συμμετοχής (ίσο ή πέραν του ελάχιστο 25%), η δυνατότητα χρήσης ή μη μεσομακροπρόθεσμου δανείου, ενώ όσον αφορά στη συμπλήρωση του χρηματοδοτικού σχήματος πραγματοποιείται από την ένταση της ενίσχυσης, και εφόσον οι αναπτυξιακοί νόμοι είναι συμβατοί με δίκαιο των Περιφερειακών Ενισχύσεων, το ύψος της δεν μπορεί να υπερβεί τα όρια του εκάστοτε ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. (Αιτιολογική έκθεση, Ν.4887/2022).

Πίνακας 1.

Συγκεντρωτικά στοιχεία αναπτυξιακών νόμων. (1998-2021)

Δείκτης	ν.2601/98	ν.3299/04	ν.3908/11	Ν.4399/16
Διάρκεια (χρόνια)	6	7	4	4
Αριθμός Επενδύσεων (1)	2.725	10.459	1.276	2.258
Ύψος Επενδύσεων (δισ) (2)	3,6 δρχ.	22,5 ευρώ	6 ευρώ	6,4 ευρώ
Ενισχύσεις (δισ) (3)	1,1δρχ.	9,2 ευρώ	2,0 ευρώ	2,2 ευρώ
Επιχορηγήσεις % (%3)		94,6%	85%	54,2%
Φορολογικές Απαλλαγές % (%3)		5,4%	15%	45,8%
Νέες Θέσεις (α.α) (4)	29.242	39.669	6.167	17.308
Ενισχύσεις ως % των επενδύσεων (3/2)	29,7%	40,8%	33,1%	34,0%
Μέσο Μέγεθος Επένδυσης (2/1)	1.317.489 δρχ.	2.147.886 ευρώ	4.719.523 ευρώ	2.825.436 ευρώ
Μέσο Μέγεθος Ενίσχυσης (3/1)	390.950 δρχ.	875.380 ευρώ	1.560.375 ευρώ	2.825.436 ευρώ
Μέση Ενίσχυση ανά Θέση Εργασίας (3/4)	36.432 δρχ.	230.800 ευρώ	322.854 ευρώ	126.623 ευρώ
Μέσος Αριθμός Νέων Θέσεων ανά Επένδυση (4/1)	10,7	3,8	4,8	7,7

Πηγή : Λόης Λαμπριανίδης, 2022

Σύμφωνα με τον Πίνακα1 ο μεγαλύτερος αριθμός των επενδύσεων φαίνεται να σημειώνεται στον ν.3299/04, λογικό λόγω της οργάνωσης των Ολυμπιακών αγώνων στην Ελλάδα. Ο μικρότερος αριθμός επενδύσεων σημειώθηκε στον ν.3908/11. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην παγκόσμια οικονομική κρίση που είχε επηρεάσει την οικονομία καθώς και τη σκληρή δημοσιονομική πολιτική που ασκούσε το Δ.Ν.Τ στη χώρα. Από τον ν3499/16 παρατηρείται μια μικρή αύξηση του αριθμού των επενδύσεων σίγουρα όχι στον βαθμό που ήταν στον ν.3299/04 ,αλλά δυστυχώς δεν ξεπερνάει ούτε τον αριθμό των επενδύσεων που σημειώθηκαν στον ν2601/98. Γεγονός το οποίο υποδηλώνει το μεγάλο πλήγμα που υπέστη η χώρα κατά την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008.

Ενώ ο αριθμός των επενδύσεων από τον ν.3908/11 σχεδόν διπλασιάστηκε στον 4399/16 παρατηρείται μια μικρή αύξηση του ύψους των επενδύσεων τις τάξης των 6,4 δις από 6 που σημειώθηκε το 2011. Το μεγαλύτερο ύψος των επενδύσεων φαίνεται να παρουσιάζεται στον ν3299/04, λογικό λόγω και του μεγαλύτερου αριθμού επενδύσεων που σημείωσε. Επίσης κατά τον ν.2601/98 παρόλο που ο αριθμός των επενδύσεων που σημείωσε ξεπερνά τον ν4399/16 φαίνεται το ύψος των επενδύσεων να είναι μικρότερο (3,6 δις έναντι 6,4 που σημειώθηκε στον ν.4399/16).

Οι ενισχύσεις που σημειώθηκαν φαίνεται να ακολουθούν μια σταθερή και αναλογική πορεία με βάση των αριθμό και το ύψος των επενδύσεων. Η μεγαλύτερη ενίσχυση σημειώθηκε στον ν.3299/04 που παρουσίασε και τον μεγαλύτερο αριθμό επενδύσεων. Ο ν.2601/98 φαίνεται να είχε το μικρότερο πόσο ενίσχυσης (1,1 δις), από τους ν.3908/11 και 4399/16 παρατηρείται μια αύξηση από 2 δις σε 2,4 δις.

Οι επιχορηγήσεις φαίνεται να φτάνουν το 94,6% στον ν.3299/04, να μειώνονται στο ποσοστό των 85,05 στον ν.3908/11 και παρόλο την αύξηση που των αριθμών των επενδύσεων που σημειώθηκε στον ν.4399/16 οι επιχορηγήσεις μειώθηκαν στο ποσοστό των 54,2%. Η μείωση του ποσοστού αυτού οφείλεται στην μεγάλη αύξηση των μορφών επιχορηγήσεων σε φορολογικές απαλλαγές από τον ν.4399/16. Οι φορολογικές απαλλαγές στον ν.3908/11 ήταν στο ποσοστό των 15% και έφτασαν στις 45,8% στον ν.4399/16. Στον ν.3299/04 ήταν 5,4%.

Ως προς τη δημιουργία νέων θέσεων από τον ν.2601/98 σημειώνεται ο αριθμός των 29.242, ακολουθεί μια αύξηση από τον ν.3299/04 που φτάνει στις 39.660 νέες θέσεις εργασίας. Μεγάλη μείωση σημειώθηκε στον ν.3908/11 στις 6.167 θέσεις εργασίας λόγω της οικονομικής κρίσης και του μεγάλου ποσοστού της ανεργίας που σημειώθηκε εκείνη την περίοδο. Φαίνεται να είναι όμως μεγάλη η αύξηση των νέων θέσεων εργασίας από τον ν.4399/16, αφού οι νέες θέσεις εργασίας ανήλθαν στις 17.308. Ένας από τους βασικούς στόχους του 4399/16 δείχνει να ήταν η αντιμετώπιση της ανεργίας και η πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού. Από τα μισά σχεδόν και κάτω του Πίνακα 1 παρουσιάζεται το μέσο μέγεθος των επενδύσεων, των ενισχύσεων και των ενισχύσεων ανά θέση εργασίας. Φαίνεται πως μεγαλύτερη έμφαση δόθηκε στο μέσο αριθμό νέων θέσεων εργασίας ανά επένδυση αφού στον ν.3299/04 σημείωσε 3,8χιλ, στον 3908/11 ανήλθε στις 4,8χιλ και στον 4399/26 έφτασε 7,7χιλ.

Ο νόμος 2601/1998 συνέβαλε στη δημιουργία 29.242 θέσεων εργασίας σε ολόκληρη τη χώρα ενώ η συνεισφορά του σε κάποιες επιμέρους περιφέρειες ήταν σημαντικότερη.

Επιπλέον, στο συγκεκριμένο νόμο η μέση επενδυτική δαπάνη ανά θέση εργασίας πενταπλασιάστηκε, ενώ η μέση επιχορήγηση ανά νέα θέση εργασίας εξαπλασιάστηκε αφού υπήρχε ρητά διατυπωμένο και αποτελεί βασικό κριτήριο των επενδυτικών σχεδίων.

Ο νόμος Ν.3299/2004 και Ν.3908/2011 διέθεταν έντονη κλαδική διάρθρωση και σε σχέση με αυτήν διαμορφώθηκαν καινούριες θέσεις εργασίας. Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη ενίσχυση της απασχόλησης αποτέλεσαν τα ξενοδοχεία και ο κλάδος του τουρισμού. Παρά τη μεγάλη προσφορά στη γενική οικονομία με αυτές τις νέες θέσεις εργασίας που προέκυψαν από τους αναπτυξιακούς δεν υπάρχουν στοιχεία για το αν αφορούν εξειδικευμένη ή μη εργασία. Ο νόμος Ν.4399/2016 κατευθύνθηκε κυρίως προς την αύξηση απασχόλησης δίνοντας έμφαση κυρίως στην αύξηση του εξειδικευμένου προσωπικού, παρατηρώντας των αριθμό των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν. Φαίνεται να αξιοποιήθηκαν τα επενδυτικά κίνητρα της φορολογικής απαλλαγής αφού παρατηρείται μεγάλη αύξηση των ποσοστών ενισχύσεις σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μελέτη περίπτωσης εταιρειών που εντάχθηκαν σε Αναπτυξιακούς Νόμους

4.1 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η οικογένεια Παπαδοπούλου ήρθε στην Ελλάδα από την Κωνσταντινούπολη το 1922. Το 1930 μέχρι και το 1935 κυκλοφόρησαν οι πρώτες σημαντικότερες μάρκες της εταιρείας όπως τα γαμιστά, τα cream crackers και τα Μιράντα. Το 1938 η οικογένεια Παπαδοπούλου δημιουργεί το πρώτο της μικρό εργοστάσιο στην Αθήνα όπου αγοράστηκαν μηχανήματα ελληνικής κατασκευής για τις ανάγκες της παραγωγής. Μετά το πέρας του Β Παγκοσμίου πολέμου το 1957 η εταιρεία ανοίγει το πρώτο της σύγχρονο και μεγάλο εργοστάσιο και το 1966 εντάσσεται για πρώτη φορά στις 100 μεγαλύτερες Ελληνικές βιομηχανίες. Ο ιδρυτής της εταιρείας Ευάγγελος Παπαδόπουλος είχε αναφέρει ‘Εμείς οι παλαιοί κάνουμε προσεκτικά επιχειρηματικά βήματα και όχι ριψοκίνδυνα άλματα και εφαρμόζουμε μια στρατηγική μακρόπνοη. Έτσι με σκληρή δουλειά, εντιμότητα και τόλμη, με σεβασμό στον καταναλωτή μας είδαμε τους κόπους μας να πιάνουν τόπους.’ Στις αρχές της δεκαετίας του ’70 η σύσταση της επιχείρησης αλλάζει σε Ε.Ι. Παπαδόπουλος Ανώνυμη Εταιρεία. Το 1973 ανοίγει και δεύτερο εργοστάσιο της εταιρείας στην Θεσσαλονίκη. Το 1979 η εταιρεία θα ξεκινήσει και τις πρώτες της εξαγωγές. Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση των καταναλωτών για τα προϊόντα της εταιρείας είχε ως αποτέλεσμα η εταιρεία Παπαδόπουλου να δημιουργήσει το τρίτο της εργοστάσιο στον Βόλο. Παράλληλα η εταιρεία Παπαδοπούλου εμφανίζεται στις 20 μεγαλύτερες επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Τα επόμενα χρόνια η εταιρεία παρουσίαζε μια σταθερή άνοδο με την κόρη του Ευάγγελου Παπαδόπουλου να αναλαμβάνει τη διοίκηση της.

Το 2013 η εταιρεία συνεχίζει να επεκτείνεται σε νέα προϊόντα, εν μέσω οικονομικής κρίσης είναι από τις ελάχιστες εταιρείες που δεν προχώρησε σε μειώσεις και απολύσεις, αντιθέτως αυξάνει το προσωπικό της. Σήμερα η εταιρεία Παπαδοπούλου κατέχει ηγετική θέση στην αγορά, πραγματοποιώντας εξαγωγές στις 5 Ηπείρους. Στην κατοχή της υπάρχουν τέσσερα εργοστάσια (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Βόλο, Οινόφυτα) , τρία κέντρα Διανομής και Αποθήκευσης καθώς και σύγχρονα οχήματα για τη διανομή των προϊόντων της.

4.1.1 Αναπτυξιακοί Νόμοι που εντάχθηκε η εταιρεία Παπαδοπούλου

Η εταιρεία Παπαδοπούλου εντάσσεται σε επενδυτικά προγράμματα για τη βελτίωση του μηχανολογικού εξοπλισμού των 4 εργοστασίων της σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Βόλο και Οινόφυτα. Στο πλαίσιο αυτό έχει υποβάλει αιτήσεις για την υπαγωγή στο καθεστώς της Γενικής Επιχειρηματικότητας του Αναπτυξιακού Νόμου Ν.4399/2016 με σκοπό την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας, γεωργικής εκμετάλλευσης και φυτικής παραγωγής ύψους 299.900,00 ευρώ, με επιχορήγηση 149.950,00 ευρώ. Η χρηματοδότηση υπάγεται στην περιφέρεια Θεσσαλίας.

Το 2020 οι ενοποιημένες πωλήσεις της ενισχύθηκαν κατά 2,8 % στα 179.128 εκατ. ευρώ, τα προ φόρων κέρδη της αυξάνονται κατά 5,6% στα 14.934 και τα καθαρά κέρδη μετά φόρων να σημειώνουν αύξηση 6,4% στα 11.571 εκατ. ευρώ. Παράλληλα και οι εξαγωγές της σημείωσαν αύξηση 7,5% σε σχέση με το 2019.

Όσον αναφορά για το προσωπικό της το 2021 αυξήθηκε κατά 6,24%. Σε πραγματικά νούμερα τα άτομα που απασχολεί η εταιρεία Παπαδοπούλου ανέρχονται στα 1.463 άτομα.

4.1.2

Πίνακας 2 Αριθμοδείκτες εταιρείας Παπαδοπούλου

ΕΤΟΣ	2019	2020	2021
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΗΤΚ ΟΤΗΤΑΣ			
Καθαρά κέρδη προ φόρων/ Κύκλος εργασιών	8,1%	8,3%	8,6%
Καθαρά κέρδη μετά φόρων/ Κύκλος εργασιών	6,3%	6,5%	6,9%
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ ΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ Καθαρά κέρδη χρήσης μετά φόρων/ Ίδια κεφάλαια	9,6%	10,6%	10,9%

1. Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους , ο αριθμοδείκτης αυτός παρέχει ένα μέτρο αξιολόγησης της αποδοτικότητας της επιχείρησης. Αντανακλά την τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης, αλλά και το πόσο μπορεί να ελαχιστοποιήσει το κόστος των πωλήσεων.

Στην εταιρεία Παπαδοπούλου φαίνεται ο αριθμοδείκτης αυτός να παρουσιάζει μια σταθερή ανοδική πορεία που ξεκάνει από 8,1% το 2019 συνεχίζει στο 8,3% το2020 και το 2021 φτάνει στην τιμή 8,6%. Η υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη σημαίνει ότι η επιχείρηση μπορεί να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές αντιμετωπίζοντας πιο εύκολα μια ενδεχόμενη αύξηση του κόστους των πωλούμενων προϊόντων της.

2. Αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους, δείχνει το καθαρό κέρδος μιας επιχείρησης από τις λειτουργικές της δραστηριότητες. Είναι αντίστοιχος δείκτης με τον προηγούμενο, με τη διαφορά ότι στον αριθμητή χρησιμοποιούνται τα καθαρά κέρδη, αυτά δηλαδή που ο αριθμοδείκτης προκύπτει διαιρώντας τα καθαρά κέρδη προς τις καθαρές πωλήσεις.

Στην εταιρεία Παπαδοπούλου φαίνεται να ακολουθεί την ίδια ανοδική πορεία ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους με αυτόν του μικτού. Το 2019 σημείωσε την τιμή 6,3%, το 2020 6,5% και το 2021 6,9%.

3. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων, δείχνει ότι η εταιρεία Παπαδοπούλου απέδωσε κέρδη στους μετόχους της για το 2019 9,6ευρώ για κάθε εκατό ευρώ που έχουν επενδύσει, το 2020 10,6 ευρώ και το 2021 10,9 (εφ' όσον έχουν αγοράσει τις μετοχές στην λογιστική αξία). Η αύξηση της τιμής του δείκτη αυτού προσελκύει περισσότερους επενδυτές.

4.2 Ιστορική Αναδρομή, alfa

Στα μισά του περασμένου αιώνα στην Κοζάνη ο κύριος Αθανάσιος Κουκουτάρης ιδρυτής της alfa, απέκτησε την πρώτη του επαφή με τις Κοζανίτικες πίτες. Το 1965 ιδρύεται η Α. Κουκουτάρης Ο.Ε. που έχει στην κατοχή της το πρώτο αυτοκίνητο για τη διανομή των προϊόντων της στις γύρω περιοχές. Το 1977 το δίκτυο διανομής μεγαλώνει και επεκτείνεται στην Κεντρική Μακεδονία και στη Θεσσαλία. Το 1980 ξεκίνησε η μαζική παραγωγή της εταιρείας που εξαπλώθηκε σε όλη την Ελλάδα. Το 1985 οι δύο ομόρρυθμες εταιρείες Αθ. Κουκουτάρη και Αικατερίνη Κουκουτάρη Ο.Ε. συγχωνεύονται και σχηματίζουν την Α.Ε. που υπάρχει έως και σήμερα. Τα 1996 δημιουργούνται νέες εγκαταστάσεις στη Κοζάνη καλύπτοντας 4.500τ.μ., από τότε δεν σταμάτησαν οι επενδύσεις σε εκτάσεις, εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό. Το 1998 η alfa αρχίζει την δραστηριότητα της στην Αθήνα. Το 2000 ιδρύονται κέντρα πωλήσεων και διανομής σε μεγάλες πόλεις στην Ελλάδα. Το 2003 η εταιρεία ξεκίνησε τις πρώτες εξαγωγές της. Το 2005 δημιουργούνται εγκαταστάσεις της εταιρείας στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας, αντίστοιχα το 2009 στο Βελιγράδι της Σερβίας κατακτώντας παράλληλα διάφορα βραβεία για τα προϊόντα της. Το 2011 ιδρύεται και η Alfa Pastry Creations, στη Βιρτζίνια των Η.Π.Α.. Μέχρι και σήμερα η εταιρεία συνεχίζει να δημιουργεί νέα προϊόντα όπως κατεψυγμένες πίτες, κρουασάν, κατεψυγμένα προϊόντα και άλλα, κατακτώντας πολλές διακρίσεις για την ποιότητα και την πρωτοτυπία των προϊόντων της.

4.2.1 Ένταξη της alfa στον Αναπτυξιακό Νόμο

Η εταιρεία Alfa Pastry εντάχθηκε στον Ν. 3908/2011 στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, στην κατηγορία Γενική Επιχειρηματικότητα με σκοπό την επέκταση των εγκαταστάσεων της και την βελτίωση του μηχανολογικού εξοπλισμού της, το ύψος της επένδυσης ήταν 2.931.442,00 ευρώ και η επιχορήγηση 1.026.004,70 ευρώ. Το 2022 έχει ξεκινήσει η υλοποίηση του νέου επενδυτικού πλάνου της εταιρείας, συνολικής αξίας 5,5 εκατ. ευρώ, το οποίο αφορά επιπλέον επέκταση των γραμμών παραγωγής του εργοστασίου της Alfa στην Κοζάνη. Το 2021 ο κύκλος εργασιών της Alfa ανήλθε σε 44,082 εκατ. ευρώ έναντι 36,538 εκατ. ευρώ το 2020, ενώ τα καθαρά κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε 5,008 εκατ. ευρώ έναντι 3,006 εκατ. ευρώ το 2020.

Παρά τα παγκόσμια προβλήματα, όπως η πανδημία, η πολεμική κατάσταση στην Ουκρανία και η παγκόσμια οικονομική κρίση, η "Alpha Αθανάσιος Δ. ΚουκτάληςΑΕ"(AlphaPatisserie) αντιμετώπισε την κρίση κλείνοντας με ρυθμό ανάπτυξης περίπου 27% (17%κατ'όγκο) το 2022 και δημιουργώντας 50 νέες θέσεις εργασίας. Η εταιρεία κατάφερε να αντιμετωπίσει την κρίση δημιουργώντας 50 νέες θέσεις εργασίας. Όσον αφορά την ανάπτυξη, η Alfa ολοκλήρωσε επενδύσεις ύψους 9 εκατ. Ευρώ τα τελευταία χρόνια και έχει νέα επενδυτικά σχέδια ύψους 10 εκατ. Ευρώ για τα επόμενα τρία χρόνια:

- νέο σύγχρονο μηχανολογικό εξοπλισμό
- νέες γραμμές παραγωγής και επέκταση των υφιστάμενων γραμμών στο εργοστάσιο στην Κοζάνη
- νέα κέντρα διανομής

Η ενίσχυση της παραγωγικής δυναμικής αποτελεί τη βάση για νέα προϊόντα και κατηγορίες το επόμενο διάστημα, καθώς η alfa pastry συνεχίζει να επενδύει στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων που βασίζοντας σε νέες τεχνολογίες, τόσο συνταγολογικά, όσο και σε επίπεδο know how.

4.2.3 Πίνακας 3 Αριθμοδείκτες εταιρείας Alfa

ΕΤΟΣ	2020	2021	2022
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΗΤΚΟΤΗΤΑΣ			
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης προ φόρων/ Έσοδα	8%	11%	11%
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ Καθαρά αποτελέσματα προ φόρων/ Ίδια κεφάλαια	8%	12%	14%

1. Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους στην εταιρεία alfa φαίνεται ο αριθμοδείκτης αυτός να παρουσιάζει μια σταθερή ανοδική πορεία που ξεκάνει από 8% το 2020 συνεχίζει στο 11% το 2021 και το 2022 φτάνει στην τιμή 11%. Η υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη σημαίνει ότι η επιχείρηση μπορεί να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πουλάει σε υψηλές τιμές αντιμετωπίζοντας πιο εύκολα μια ενδεχόμενη αύξηση του κόστους των πωλούμενων προϊόντων της.

2. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων, παρουσιάζει υψηλές τιμές που υποδηλώνουν την επενδυτική ικανότητα της εταιρείας στο να αποφέρει κέρδη από τις επενδύσεις της που πραγματοποιεί προς τους μετόχους της. Το 2020 η τιμή είναι 8%, το 2021 12% και το 2022 φτάνει το 14%.

4.3.1 Ιστορική αναδρομή Κρι Κρι

Το 1954 ο Γιώργος Τσινάβος ιδρυτής της εταιρείας άνοιξε ένα μικρό ζαχαροπλαστείο στην πόλη των Σερρών το οποίο παρήγαγε και διέθετε παγωτά και είδη ζαχαροπλαστικής. Την δεκαετία του '60 δημιουργήθηκε η πρώτη αυτόματη γραμμή παραγωγής παγωτού. Τις δεκαετίες του '80 και '90 η εταιρεία προχωράει στην κατασκευή του πρώτου της εργοστασίου στις Σέρρες (1987) και στην ίδρυση του νέου υποκαταστήματος της στην Αττική. Συνέχισε την πορεία της παράγοντας νέα και καινοτόμα προϊόντα κερδίζοντας πολλές διακρίσεις αλλά κυρίως την προτίμηση των καταναλωτών. Το 2013 προκλήθηκε μια μεγάλη πυρκαγιά που προσκάλεσε σημαντικές ζημιές, το 2014 έγινε η κατασκευή του νέου υπερσύγχρονου εργοστασίου γιαουρτιού διπλάσιας παραγωγικής δυναμικότητας από το προηγούμενο. Το 2019 η Κρι Κρι ξεκινάει το νέο της τριετές επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 27 εκατ. για επέκταση των προϊόντων της. Μέχρι σήμερα η εταιρεία πραγματοποιεί εξαγωγές των προϊόντων της σε 41 χώρες.

4.3.1 Επενδυτικά σχέδια της εταιρείας Κρι Κρι

Έχοντας ολοκληρώσει επενδύσεις παγίου κεφαλαίου ύψους 78 εκατ. Ευρώ μεταξύ 2014 και 2021, η γαλακτοβιομηχανία Kri Kri Dairy υπέβαλε επενδυτική πρόταση σχετική με τον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016, Γενική Επιχειρηματικότητα, για την αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας του τομέα γιαουρτιού και έλαβε επιχορήγηση με τη μορφή φορολογικής απαλλαγής ύψους 357.718,77ευρώ, έναρξη νέας παραγωγικής επένδυσης ύψους 1.022.053,62 ευρώ. Στόχος της επένδυσης αυτής είναι η περαιτέρω ενίσχυση των εξαγωγών της εταιρείας και η αξιοποίηση της παγκόσμιας τάσης ενίσχυσης του ελληνικού γιαουρτιού. Συγκεκριμένα, η Κρι Κρι είναι ο νούμερο ένα παραγωγός γιαουρτιού στην Ελλάδα και η νούμερο δύο μάρκα στην ελληνική αγορά γιαουρτιού, με μερίδιο 16,9% σε όρους αξίας (Ιαν-Μαρ2022, σύμφωνα με την IRI). Τα προϊόντα γιαουρτιού ιδιωτικής μάρκας είναι επίσης σημαντικά για την Κρι Κρι, η οποία παράγει το 80-90% του συνόλου των προϊόντων γιαουρτιού στην Ελλάδα: μαζί με το γιαούρτι μάρκας Κρι Κρι, το συνολικό της μερίδιο ξεπερνά το 30% σε όρους όγκου, πράγμα που σημαίνει ότι ένα στα τρία προϊόντα γιαουρτιού στην Ελλάδα παράγεται από την Κρι Κρι. Η Κρι Κρι παράγει ένα στα τρία γιαούρτια στην Ελλάδα.

Στην ελληνική αγορά παγωτού, η ΚΡΙΚΡΙ κατέχει τη δεύτερη θέση με μερίδιο 15,6% και είναι η μόνη εταιρεία παγωτού με πανελλαδική διανομή στην Ελλάδα. Αυτό οφείλεται κυρίως στο καλά αναπτυγμένο δίκτυο 18.200 σημείων πώλησης στις παραδοσιακές αγορές.

4.3.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΡΙ ΚΡΙ

Πίνακας 4

ΕΤΟΣ	2020	2021	2022
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΗΤΚ ΟΤΗΤΑΣ			
ΑΠΟΔΟΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ Καθαρά κέρδη μετά φόρων / Σύνολο ενεργητικού	13,7%	11%	2,5%
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤ ΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ Καθαρά αποτελέσματα μετά φόρων/ Ίδια κεφάλαια	20,8%	15,9%	4%

1.Απόδοση ενεργητικού : Η τιμή του αριθμοδείκτη απόδοσης ενεργητικού παρουσιάζει μια πτωτική πορεία η οποία αποδίδεται στην τρέχουσα συγκυρία με τις συνθήκες υψηλού πληθωρισμού που οδηγεί σε μείωση των πραγματικών διαθέσιμων εισοδημάτων των νοικοκυριών, με αρνητικές επιπτώσεις στην κατανάλωση.

Παρόλη τη συνεχόμενη μείωση της τιμής του αριθμοδείκτη, φαίνεται να ξεπερνάει πάντα τη μονάδα γεγονός που δείχνει την κερδοφορία της εταιρείας.

2.Απόση ιδίων κεφαλαίων : Από την τιμή του αριθμοδείκτη απόδοσης ιδίων κεφαλαίων φαίνεται πως η εταιρεία ΚΡΙ ΚΡΙ απέδωσε κέρδη στους μετόχους της το 2020 20,8 ευρώ για κάθε εκατό που επένδυσαν, 15,9 για το 2021 και 4 για το 2022. Η πτωτική τάση του δείκτη αυτού οφείλεται στους παραπάνω λόγους.

4.4 Συγκριτική Ανάλυση Της Ένταξης Των Εταιρειών Στους Αναπτυξιακούς Νόμους

Πίνακας 5

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΕΙΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	N.4399/2016	299.900,00	149.950,00
ALFA PASTRY	N. 3908/2011	2.931.442,00	1.026.004,70
ΚΡΙ ΚΡΙ	N.4399/2016	10.222.053,62	3.577.718,77

Και οι τρεις εταιρείες εντάχθηκαν στο καθεστώς της Γενικής Επιχειρηματικότητας, στόχος τους ήταν η βελτίωση του μηχανολογικού εξοπλισμού καθώς και η επέκταση των εγκαταστάσεων τους. Η εταιρεία Παπαδοπούλου με ύψος επένδυσης 299.900,00 ευρώ πήρε επιχορήγηση από τον Ν.4399/2016 149.950,00 ευρώ. Στη συνέχεια η εταιρεία Alfa με ύψος επένδυσης 2.931.442,00 ευρώ πήρε επιχορήγηση από τον Ν.3908/2011 1.026.004,70 ευρώ. Τέλος η εταιρεία Κρι Κρι σε επένδυση ύψους 10.222.053,62 ευρώ πήρε επιχορήγηση σε μορφή φορολογικής απαλλαγής από τον Ν4399/2016 3.577.18,77 ευρώ.

Και στις τρεις περιπτώσεις οι εταιρείες πραγματοποιούν εξαγωγές των προϊόντων τους, γεγονός που απαιτεί αύξηση της παραγωγικής τους δυναμικότητας. Η συμβολή του αναπτυξιακού νόμου στην προσπάθεια αυτή φαίνεται να είναι σημαντική αφού τα επενδυτικά τους σχέδια επιχορηγήθηκαν σε υψηλά ποσοστά. Στην περίπτωση μόνο της εταιρεία Κρι Κρι η επιχορήγηση είχε τη μορφή φορολογικής απαλλαγής, τόσο μεγάλες επενδύσεις φαίνεται μπορούν να πραγματοποιηθούν και χωρίς την ένταξη τους στον αναπτυξιακό νόμο αλλά η φορολογική τους ελάφρυνση αποτελεί ένα ακόμα κίνητρο για επένδυση αλλά και για την αποφυγή κάθε είδους φοροδιαφυγής.

Για μια χώρα η αύξηση της δυναμικής της στις εξαγωγές καθώς και η αποφυγή της φοροδιαφυγής αποτελούν δύο βασικούς πυλώνες για την οικονομία της. Οι εταιρείες που εντάχθηκαν στα πλαίσια του αναπτυξιακού νόμου φαίνεται να είναι υγιείς εταιρείες που έχουν στόχο την συνεχόμενη βελτίωση και ανάπτυξη τους. Η συνεισφορά τους στην οικονομία είναι σημαντική και προσπαθούν να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες που παρουσιάζονται, χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα εργαλεία που τους δίνονται όπως είναι οι αναπτυξιακοί νόμοι.

Συμπεράσματα

Πράγματι τόσο από τον αριθμό των εγκρινόμενων επενδυτικών σχεδίων όσο και από μεγέθη και τα λοιπά χαρακτηριστικά τους (κόστη επένδυσης, μέγεθος επιχειρήσεων, γεωγραφική και κλαδική κατανομή, νέες θέσεις εργασίας) αλλά κυρίως οι δεσμεύσεις για τη χορήγηση δημόσιων πόρων προκύπτει ότι τα στοιχεία αυτά δημιουργούν αισιοδοξία για την αποδοτικότητα των ιδιαίτερα μεγάλων ποσών κρατικών ενισχύσεων και επομένως για τις θετικές συνέπειες στις τοπικές οικονομίες, στους επί μέρους τομείς δραστηριότητας αλλά και στην εν γένει οικονομική και κοινωνική ζωή.

Η συμβολή των αναπτυξιακών νόμων στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην ελεύθερη αγορά υπήρξε σημαντική με την πάροδο των ετών καθώς έχουν τεθεί σε εφαρμογή νομικά πλαίσια για την υποστήριξη της ενθάρρυνσης, της ίδρυσης και της ανάπτυξης νέων επιχειρήσεων. Οι αναπτυξιακές νομοθεσίες είναι ουσιαστικές για την παροχή ευνοϊκού περιβάλλοντος για τους επιχειρηματίες ώστε να ευδοκιμήσουν δημιουργώντας ένα πλαίσιο κανόνων και κανονισμών που καθοδηγούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, προστατεύουν την πνευματική ιδιοκτησία και ενθαρρύνουν την καινοτομία και τις επενδύσεις.

Μία από τις σημαντικές συνεισφορές των αναπτυξιακών νόμων στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας είναι η παροχή μιας νομικής δομής που υποστηρίζει τους τύπους των επιχειρήσεων. Παρέχονται στους επιχειρηματίες οδηγίες για το πώς να ξεκινήσουν και να διαχειρίζονται τις επιχειρήσεις τους, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης των απαραίτητων αδειών, της εγγραφής των επιχειρήσεών τους και της συμμόρφωσης με τους φορολογικούς κανονισμούς. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους επιχειρηματίες να ιδρύσουν νόμιμα τις επιχειρήσεις τους. Επιπλέον οι ευκαιρίες απασχόλησης αποτελούν ένα από τα βασικότερα προνόμια των αναπτυξιακών νόμων για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Χιλιάδες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν με την πάροδο του χρόνου από τους εκάστοτε αναπτυξιακούς νόμους που θεσπίστηκαν, σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα. Η συμβολή της εργασιακής απασχόλησης του πληθυσμού μιας χώρας είναι σημαντική τόσο για την οικονομία της όσο και για το κοινωνικό της επίπεδο. Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως, η εξειδίκευση του προσωπικού και γενικότερο ο σωστός καταμερισμός της εργασίας δεν έχει παρά να προσφέρει οφέλη σε μια επιχείρηση.

Σημαντική φαίνεται να είναι και η συμβολή των αναπτυξιακών νόμων και στην ενίσχυση του μηχανολογικού εξοπλισμού των επιχειρήσεων. Στις τρεις περιπτώσεις που μελετήθηκαν παραπάνω και οι τρεις εταιρείες αξιοποίησαν τον αναπτυξιακό νόμο ώστε να αυξήσουν την παραγωγική τους δύναμη και να επεκταθούν.

Η περίοδος που διανύουμε τώρα είναι αρκετά δυσμενής για τις Ελληνικές επιχειρήσεις, στην αρχή η πανδημία και στη συνέχεια η κρίση του πληθωρισμού που ακολούθησε δημιούργησαν ένα ασταθές περιβάλλον για τις επιχειρήσεις. Γίνεται σαφές πως υπό αυτές τις συνθήκες πρώτος στόχος αποτελεί η σταθεροποίηση της κατάστασης και στη συνέχεια η επέκταση της εκάστοτε επιχείρησης. Σε αυτές τις αντίξοες συνθήκες που υπάρχουν, εταιρείες οι οποίες στοχεύουν στην επέκταση και στην γενικότερα στην ανάπτυξη τους η συμβολή των αναπτυξιακών νόμων φαίνεται να είναι πολύ σημαντική αφού, στηρίζει το έργο τους και τις ενθαρρύνει όχι απλά να σταθεροποιηθούν αλλά να αναπτυχθούν περισσότερο .

Οι αξιολογήσεις των αναπτυξιακών νόμων και ο βαθμός επίτευξης των στόχων τους συχνά δείχνουν αδυναμίες στη διαχείριση όσον αφορά τις διαδικασίες, τους φορείς και τις αλληλεξαρτήσεις τους. Στο παρελθόν, πολλές από τις αποτυχίες συγκεκριμένων προγραμμάτων και αναπτυξιακών νόμων οφείλονταν στην πολυπλοκότητα των ρυθμίσεων, στον μεγάλο αριθμό των φορέων που εμπλέκονταν στη διαχείρισή τους και στις πράξεις ή παραλείψεις της διοίκησης. Πρέπει να δοθεί προσοχή στα εμπόδια που προκύπτουν από τις διοικητικές δομές για την εποπτεία και την παρακολούθηση των προγραμμάτων.

Η αποτελεσματική διαχείριση απαιτεί ώριμη τοπική συνείδηση και αυτόνομη λήψη αποφάσεων, καθώς και υποστήριξη των αποφάσεων των φορέων υλοποίησης των προγραμμάτων σε χωρικό (κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό, επαρχιακό και τοπικό) και κλαδικό επίπεδο (οργανισμοί, εμπορικά επιμελητήρια, εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων).

Ολοκληρώνοντας τη συνοπτική παράθεση των κοινών γνωρισμάτων αλλά και διαφοροποιήσεων των τελευταίων αναπτυξιακών νόμων αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμη εξακολουθούν να υπάρχουν ενεργά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις αυτών. Επομένως θα πρέπει επισημανθεί μια βασική μετεξέλιξη τους, που αφορά και την ίδια τη δομή αλλά και τον τρόπο εφαρμογής τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Αλφα, https://www.alfapastry.com/sites/default/files/alfa_oikonomikes_katast021.pdf

Καραγιάννης, Α., (1999). 'Επιχειρηματικότητα και Οικονομία-Μελέτες.' Εκδόσεις Interbooks.

Κρι-Κρι, https://www.krikri.gr/dyn/em_katast/pdf/notes1221gr200422182358.pdf

Λαμπριανίδης, Λ. (2022). 'Μια κριτική επισκόπηση από τη σκοπιά της βιωσιμότητας, της καταπολέμησης των ανισοτήτων και της ανάπτυξης της δημοκρατίας', <https://www.enainstitute.org/publication>

Μπήτρου, Γ. (2004). 'Οι ρόλοι και η σημασία της επιχειρηματικότητας.' <https://www.dept.aueb.gr>

Νικολαΐδης, Μ. (2004). 'Εγχειρίδιο Εκπόνησης Οικονομοτεχνικών Μελετών.' Εκδόσεις Δίσιγμα, 4η Έκδοση, σελ 66-78.

Νόμος 4399/2016, <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/211953/nomos-4399-2016>

Νόμος 4887/2022, <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/211953/nomos-4887/2022>

Παπαδοπούλου, <https://papadopoulou.gr/wp-content/themes/papadopoulou-theme/flipbooks/anaptiksi/>

Πετράκος, Γ. & Ψυχάρης, Γ. , (2016). 'Περιφερειακή Ανάπτυξη στην Ελλάδα.' Εκδόσεις Κριτική, σελ 24-58.

Ψυχάρης, Γ. & Καλλιώρας, Δ. , (2013). 'Οι χωρικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης: επισκόπηση της βιβλιογραφίας.' Discount Paper, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σελ 82-97.

Ξενόγλωσση

Aghion, P. and Howitt, P (1992). 'A model of Growth through Creative Destruction', *Econometria*, Vol. 60, pp 322-352.

Asterion, S. (1998). 'Testing for Convergence Across the Greek Regions. *Regional Studies*' Vol 36, pp 535-547.

- Bayol, W. J. (1968). 'Entrepreneurship in Economic Theory. The American Economic Review', Vol 58, pp 64-71.
- Bygrave, W D. & Hofer, C. W. (1991). 'Theorizing About Entrepreneurship', Entrepreneurship Theory & Practice, Vol 16, pp13-28.
- Cole, A. H. (1965). 'Business Enterprise In Its Social.' Setting, Cambridge MA : Harvard University Press.
- Dimara, E., Skuras, D. & Tzelepis, D. (2000). "Regional Development Incentives and Firm Survival: A Case Study of the Greek Food Sector". European Regional Science Association 40th European Congress 'European Monetary Union and Regional Policy', Barcelona.
- Drucker, P. F. (1985). 'Innovation And Entrepreneurship'. Harper Business, U.S.A.
- Gartner, W. (1985). ' Who Is An Entrepreneur? Is The Wrong Question'. E. T. & P, pp 47-68.
- Grossman, M. G. & Helpman, L. (1990). 'Comparative Advantage And Long-Run Growth'. American Economic Review, Vol 80, pp 87-90.
- Hayek, F.V. (1946), ' The meaning Of Competition', New Studies In Philosophy, Politics, Economics And History Of Ideas. (Chicago University of Chicago Press 1978).
- Horner, J. & Stephenson, P. (2012). 'Theoretical Perspectives on Approaches to Policy Evaluation in th E U : the Case of Cohesion Policy.' Public Administration, Vol 90, pp 699-715.
- Ioannides, Y. & Petrakos, G. (2000). 'Regional disparities in Greece: The Performance of Crete, Peloponnese and Thesaly'. European Investment Bank papers, Vol 5 , pp 31-56.
- Kirzner, I. M. (1983). 'Perception, Opportunity And Profit.' Chicago, University of Chicago Press/ Penrose, E. T. (1963), 'The Theory Of The Growth Of The Firm', Oxford Basil Blackwell.
- Kirzner, I. M. (1997). Entrepreneurial Discovery and the Competitive Market Process: An Austrian Approach', Journal of Economic Literature, Vol 35, pp 59-86.
- Konsoulas, N., Papadakopoulos, A. & Plaskovitis, I. , (2002). 'Regional Development in Greece'. Berlin: Springer.
- Lambrianidis, M., Psycharis, Y. & Rovilis, A. (2005). 'Regional allocation of Public infrastructure investment in Greece.' Regional Studies, Vol 39, pp 1230-1244.
- Liargovas, P., Giannias, D., Fotopoulos, G. , (2003). ' Regional Convergence And Divergence in Greece.' Aeihoros, Vol 2, pp 112-129.

Mansfield, E., (1962). 'Technical Change And he Rate Of Imitation'. *Econometrics*, Vol 29, pp 742-768.

Mikulic, D. & Nagyszombaty, A. G., (2013). Causes of the Unofficial Economy in New EU Member States.' *Economic Research*, Vol 26, pp 26-44.

Petrakos, G. & Saratsis, I., (2000). 'Regional inequality in Greece.' *Papers in Regional Science*, Vol 76, pp 57-76.

Petrakos, G. & Psycharis, Y., (2004). 'An alternative estimation of regional inequality in Greece.', Vol 21, pp 17-36

Phelps, E. P. et. al. , (1970). 'Microeconomics Foundations of Employment and Inflation Theory (New York: W.W. North & Company Inc).

Schultz, T. W., (1975). 'The Value Of The Ability To Deal With Disequilibria.' *Journal of Economic Literature*, Vol 13, pp 825-849.

Shane, S., Venkataraman, S. , (2000). 'The Promise Of Entrepreneurship is a Field Of Research Academy of Mangment Review, Vol 25, pp 217-229.

Stonier, A. W. & Hague, D. C. , (1953). 'A text Book Of Economic.' Theory (London: Longmans).

Tsionas, E. , (2001). 'Another look at regional convegence in Greece.' *Regional Studies*, Vol 36, pp 600-610.

Vickrey, W. S., (1964). 'Micro statics (New York: Harcourt, Brace & World, Inc).

Παράρτημα

Πίνακας 1 Συγκεντρωτικά στοιχεία αναπτυξιακών νόμων. (1998-2021)

Πίνακας 1 Συγκεντρωτικά στοιχεία των τριών προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων και του Ν. 4399/2016 (1998 – 2021)

Δείκτης	ν.2601/98	ν.3299/04	ν.3908/11	Ν.4399/16(*)
Διάρκεια (χρόνια)	6	7	4	4
Αριθμός Επενδύσεων (1)	2.725	10.459	1.276	2.258
Ύψος Επενδύσεων (δισ) (2)	3,6	22,5	6	6,4
Ενισχύσεις (δισ) (3)	1,1	9,2	2,0	2,2
Επιχορηγήσεις % (% 3)		94,6%	85,0%	54,2%
Φορολογικές απαλλαγές % (% 3)		5,4%	15,0%	45,8%
Νέες θέσεις (α.α.) (4)	29.242	39.669	6.167	17.308
Ενισχύσεις ως % των επενδύσεων (3/2)	29,7%	40,8%	33,1%	34,0%
Μέσο μέγεθος επένδυσης (2/1)	1.317.489	2.147.886	4.719.253	2.825.436
Μέσο μέγεθος Ενίσχυσης (3/1)	390.950	875.380	1.560.375	970.178
Μέση ενίσχυση ανά θέση εργασίας (3/4)	36.432	230.800	322.854	126.623
Μέσος αριθμός νέων θέσεων εργασίας ανά επένδυση (4/1)	10,7	3,8	4,8	7,7
Τουρισμός + Φ/β ως % συνολικού κόστους επένδυσης		72,2%		56,2%

Πίνακας 2 Αριθμοδείκτες εταιρείας Παπαδοπούλου

Ε. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2020
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής θέσης
Ποσά σε Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2020	31/12/2019	31/12/2020	31/12/2019
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Επιτόκια παγία στοιχεία	5.1	52.204.093	50.970.949	52.204.093	50.970.949
Περιοριστικά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	5.2	9.299.814	10.587.333	9.299.814	10.587.333
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	5.3	46.779.632	46.797.299	46.779.632	46.797.299
Υπερεξία	5.4	2.061.981	2.061.981	2.061.981	2.061.981
Συμμετοχές σε θυγατρικές	5.5	0	0	60.000	60.000
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	5.6	10.795.387	8.294.887	10.795.387	8.294.887
Σύνολο μη κυκλοφορούντων ενεργητικού		121.130.907	118.712.449	121.130.907	118.772.449
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Απώθεμα	5.7	10.396.571	10.436.383	10.396.571	10.436.383
Επιτοκίες απαιτήσεις	5.8	29.707.383	30.290.633	29.547.610	30.027.864
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	5.9	6.033.755	6.067.306	6.035.167	6.061.767
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.10	19.102.875	18.781.482	19.040.684	18.731.342
Σύνολο κυκλοφορούντων ενεργητικού		65.240.584	65.545.804	65.019.932	65.247.356
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		186.371.491	184.258.253	186.210.839	184.019.805
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ και ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο	5.11	10.500.000	10.500.000	10.500.000	10.500.000
Διαφορά υπέρ το άρθρο	5.11	1.828.903	1.828.903	1.828.903	1.828.903
Λοιπά αποτελεσματα και αποτελέσματα εις νέο	5.12	96.442.921	101.421.108	96.296.269	101.279.788
Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων		108.771.924	113.750.011	108.625.172	113.609.691
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Ομολογιακό Δάνειο	5.13	7.000.000	0	7.000.000	0
Επιχορηγήσεις	5.14	4.359.872	4.861.181	4.359.872	4.861.181
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	5.2	9.264.376	10.612.129	9.264.376	10.612.129
Υποχρεώσεις προσχημ. τιμολογίου λόγω εξόδου από την υπ ηρεσία	5.15	3.786.601	3.438.209	3.786.601	3.438.209
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	5.16	2.895.773	3.399.934	2.895.773	3.399.934
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		27.309.622	22.281.453	27.309.622	22.281.453
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Επιτοκίες υποχρεώσεις	5.17	21.903.484	23.523.080	21.890.004	23.428.933
Λοιπές υποχρεώσεις και δεδομευμένα έξοδα	5.18	23.944.023	7.059.409	23.944.023	7.059.408
Φόροι εισοδήματος τη Αληρείαι	5.19	1.005.633	0	1.004.713	0
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων μίσθωσης	5.2	1.437.305	1.394.320	1.437.305	1.394.320
Βραχυπρόθεσμο μέρος ομολογιακού δανείου	5.13	2.000.000	16.250.000	2.000.000	16.250.000
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		50.290.345	48.226.789	50.276.045	48.132.661
Σύνολο Υποχρεώσεων		77.599.967	70.508.242	77.585.667	70.414.114
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		186.371.491	184.258.253	186.210.839	184.019.805

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ε. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2020
Κατάσταση Αποτελεσμάτων
Ποσά σε Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01/1 - 31/12/2020	01/1 - 31/12/2019	01/1 - 31/12/2020	01/1 - 31/12/2019
Κόστος Εργασιών	5.20	179.128.284	174.236.287	178.665.770	173.838.754
Κόστος πωλήσεων	5.24	(60.960.973)	(68.090.312)	(60.960.973)	(68.090.312)
Μικτό Κέρδος		88.167.291	86.135.975	87.894.797	85.739.442
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	5.21	813.598	887.710	776.294	865.265
Έσοδα διάθεσης	5.24	(61.665.647)	(60.801.300)	(61.427.334)	(60.653.118)
Έσοδα διάθεσης	5.24	(10.387.634)	(9.796.277)	(10.394.310)	(9.792.465)
Έσοδα έρευνας & ανάπτυξης	5.24	(1.214.080)	(1.076.411)	(1.214.080)	(1.076.411)
Λοιπά έσοδα/έξοδα	5.22	(278.690)	(316.626)	(275.250)	(313.687)
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		15.636.638	15.068.681	15.370.117	14.896.026
Χρηματοοικονομικά έσοδα	5.23	331.659	117.732	465.930	242.150
Χρηματοοικονομικά έξοδα	5.23	(833.719)	(1.039.877)	(833.719)	(1.039.874)
Κέρδη προ φόρων		14.934.578	14.137.536	14.892.328	14.098.302
Φόρος εισοδήματος	5.25	(3.363.527)	(3.265.898)	(3.323.309)	(3.226.468)
Κέρδη μετά φόρων		11.571.051	10.871.668	11.569.019	10.871.834

Ε. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2021
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής θέσης
Ποσά σε Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά

	Σημ.	31-12-21	31-12-20
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια στοιχεία	5.1	62.729.240	52.204.093
Περιοριστικά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	5.2	11.116.019	9.299.914
Άλλα περιοριστικά στοιχεία	5.3	46.824.737	46.779.632
Υπεραξία	5.4	2.061.981	2.061.981
Συμμετοχές σε θυγατρικές	5.5	60.000	60.000
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	5.6	9.995.387	10.795.387
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού		132.387.363	121.199.907
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	5.7	15.834.371	10.396.571
Εμπορικές απαιτήσεις	5.8	29.887.695	29.547.510
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	5.9	9.222.632	8.035.167
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	5.10	16.132.784	19.040.684
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		71.077.482	65.019.932
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		203.464.845	186.210.839
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ και ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ιδια κεφάλαια			
Μετοχικό Κεφάλαιο	5.11	10.500.000	10.500.000
Διαφορά υπέρ το άρτιο	5.11	1.828.903	1.828.903
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο	5.12	104.860.154	97.740.495
Σύνολο ιδίων Κεφαλαίων		117.189.057	110.069.398
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Ομολογιακό Δάνειο	5.13	5.000.000	7.000.000
Επιχορηγήσεις	5.14	4.681.454	4.359.872
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	5.2	11.061.375	9.264.376
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	5.15	2.044.672	1.935.029
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	5.16	3.359.175	3.306.119
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		26.146.676	25.865.396
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Εμπορικές υποχρεώσεις	5.17	30.897.011	21.890.004
Λοιπές υποχρεώσεις και δεδουλευμένα έξοδα	5.18	24.634.741	23.944.023
Φόροι εισοδήματος πλήρως	5.19	1.063.453	1.004.713
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων μίσθωσης	5.2	1.533.907	1.437.305
Βραχυπρόθεσμο μέρος ομολογιακού δανείου	5.13	2.000.000	2.000.000
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		60.129.112	50.276.045
Σύνολο Υποχρεώσεων		86.275.788	76.141.441
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		203.464.845	186.210.839

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ε. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2021
Κατάσταση Αποτελεσμάτων
Ποσά σε Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά

	Σημ.	01/1 - 31/12/2021	01/1 - 31/12/2020
Κύκλος Εργασιών	5.20	185.048.125	178.855.770
Κόστος πωλήσεων	5.24	(94.544.187)	(90.960.973)
Μικτό Κέρδος		90.503.938	87.894.797
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	5.21	1.588.935	776.294
Έξοδα διάθεσης	5.24	(62.663.166)	(61.427.334)
Έξοδα διοίκησης	5.24	(12.026.797)	(10.354.736)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	5.24	(1.205.572)	(1.214.080)
Λοιπά έσοδα/έξοδα	5.22	(228.870)	(275.250)
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		15.968.468	15.399.691
Χρηματοοικονομικά έσοδα	5.23	493.418	455.930
Χρηματοοικονομικά έξοδα	5.23	(621.924)	(933.719)
Κέρδη προ φόρων		15.839.962	14.921.902
Φόρος εισοδήματος	5.25	(3.023.353)	(3.329.816)
Κέρδη μετά φόρων		12.816.609	11.592.086

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01/1 - 31/12/2020	01/1 - 31/12/2019	01/1 - 31/12/2020	01/1 - 31/12/2019
Κύκλος Εργασιών	5.20	179.128.264	174.235.287	178.855.770	173.838.754
Κόστος πωλήσεων	5.24	(90.960.973)	(88.099.312)	(90.960.973)	(88.099.312)
Μικτό Κέρδος		88.167.291	86.135.975	87.894.797	85.739.442
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	5.21	813.598	887.710	776.294	865.255
Έξοδα διάθεσης	5.24	(61.565.647)	(60.801.390)	(61.427.334)	(60.553.118)
Έξοδα διοίκησης	5.24	(10.387.634)	(9.766.277)	(10.384.310)	(9.762.455)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	5.24	(1.214.080)	(1.079.411)	(1.214.080)	(1.079.411)
Λοιπά έσοδα/έξοδα	5.22	(276.890)	(316.926)	(275.250)	(313.687)
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		15.536.638	15.059.681	15.370.117	14.896.026
Χρηματοοικονομικά έσοδα	5.23	331.659	117.732	456.930	242.150
Χρηματοοικονομικά έξοδα	5.23	(933.719)	(1.039.877)	(933.719)	(1.039.874)
Κέρδη προ φόρων		14.934.578	14.137.536	14.892.328	14.098.302
Φόρος εισοδήματος	5.25	(3.363.527)	(3.265.868)	(3.323.309)	(3.226.468)
Κερδη μετά φόρων		11.571.051	10.871.668	11.569.019	10.871.834

	1/1 - 31/12/2021	1/1 - 31/12/2020
Καθαρά κέρδη περιόδου μετά από φόρους	12.816.609	11.592.086
Ποσά που δεν ενδέχεται να αναξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων		
Αναλογιστικό κέρδος / (ζημιά) καθορισμένων παροχών προσωπικού	3.910	(51.549)
Αναβαλλόμενος φόρος στα λοιπά συνολικά έσοδα	(860)	11.341
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	12.819.659	11.551.878

Πίνακας 3 Αριθμοδείκτες εταιρείας Alfa

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (ΕΜΜΕΣΗ ΜΕΘΟΔΟΣ) ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2020	2019	1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2020	2019
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη προ φόρων		3.003.951,29	3.944.716,75	3.012.797,21	3.944.716,75
Προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις	6	1.271.608,27	1.350.594,23	1.271.608,27	1.350.594,23
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	6	157.244,13	61.470,19	157.244,13	61.470,19
Αποσβέσεις επχορηγήσεων	23	(46.458,61)	(55.385,17)	(46.458,61)	(55.385,17)
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων		115.677,31	(396,98)	115.677,31	(396,98)
Χρηματοοικονομικά (έσοδα)/έξοδα	7	174.705,54	56.539,79	174.705,54	56.539,79
(Κέρδος)/Ζημιά από απεξόμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	16	1.800,00	(35.962,00)	1.800,00	(35.962,00)
(Κέρδη)/Ζημιές από συγγενείς εταιρείες	12	8.845,91	-	-	-
Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	5	75.020,29	70.940,23	75.020,29	70.940,23
Λοιπές προβλέψεις	14,15	(166.609,01)	-	(166.609,01)	-
Λειτουργικό κέρδος προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης		4.595.785,13	5.392.517,04	4.595.785,13	5.392.517,04
(Αύξηση)/Μείωση:					
Αποθέματα		(640.228,51)	(240.506,80)	(640.228,51)	(240.506,80)
Εμπορικές απαιτήσεις		(691.183,26)	(1.321.955,60)	(691.183,26)	(1.321.955,60)
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις		37.584,93	(93.537,92)	37.584,93	(93.537,92)
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		9.880,59	(450,00)	9.880,59	(450,00)
Αύξηση/(Μείωση):					
Προμηθευτές		(650.068,84)	17.239,37	(650.068,84)	17.239,37
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		267.670,98	(32.273,77)	267.670,97	(32.273,77)
Τόκοι πληρωθέντες	7	(186.495,72)	(115.657,68)	(186.495,72)	(115.657,68)
Πληρωμές για αποζημίωση προσωπικού	24	(51.144,63)	(21.594,36)	(51.144,63)	(21.594,36)
Φόροι πληρωθέντες		(697.197,36)	(1.291.451,57)	(697.197,36)	(1.291.451,57)
Ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		1.994.603,30	2.292.328,71	1.994.603,30	2.292.328,71
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	12	-	(44.037,03)	-	(44.037,03)
Ληγθείσες επχορηγήσεις	23	-	366.429,72	-	366.429,72
Αγορές ενσώματων και ασώματων παγίων στοιχείων	10	(2.375.718,45)	(2.640.537,77)	(2.375.718,45)	(2.640.537,77)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων παγίων στοιχείων		53.733,76	7.780,41	53.733,76	7.780,41
Τόκοι και συναφή έσοδα εισπραχθέντα	7	34.877,99	63.412,98	34.877,99	63.412,98
Ταμειακές εκροές για επενδυτικές δραστηριότητες		(2.287.106,70)	(2.246.951,69)	(2.287.106,70)	(2.246.951,69)
Ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες					
Χορηγηθέντα δάνεια		4.000.000,00	-	4.000.000,00	-
Αποπληρωμή δανεισμού		(967.855,22)	(1.196.420,88)	(967.855,22)	(1.196.420,88)
Αποπληρωμή υποχρεώσεων από μισθώσεις		(154.064,87)	(61.087,75)	154.064,87)	(61.087,75)
Τόκοι μισθώσεων πληρωθέντες		(11.869,45)	(4.295,09)	(11.869,45)	(4.295,09)
Ταμειακές (εκροές)/εισροές (από)/για χρηματοοικονομικές δραστηριότητες		2.866.210,46	(1.261.803,72)	2.866.210,46	(1.261.803,72)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) χρηματικών διαθεσίμων		2.573.707,06	(1.216.426,70)	2.573.707,06	(1.216.426,70)
Χρηματικό διαθέσιμα στην αρχή της χρήσης	17	7.640.998,44	8.857.425,14	7.640.998,44	8.857.425,14
Χρηματικό διαθέσιμα στο τέλος της χρήσης	17	10.214.705,50	7.640.998,44	10.214.705,50	7.640.998,44

* Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

για τη χρήση που έληξε την 31.12.2022

	Μετοχικό κεφάλαιο	Τακτικό αποθεματικό	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης 01.01.2021	9.450.000,00	1.777.280,89	4.513.854,31	21.332.003,12	37.073.138,12
Κέρδη μετά από φόρους	-	-	-	4.305.925,89	4.305.925,89
Καθαρά λοιπά συγκεντρωτικά εισοδήματα	-	-	-	11.387,86	11.387,86
Μεταφορά σε αποθεματικά	-	215.885,89	164.517,66	(380.383,35)	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης 31.12.2021	9.450.000,00	1.993.146,38	4.678.371,97	25.288.933,54	41.390.451,88
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης 01.01.2022	9.450.000,00	1.993.146,38	4.678.371,97	25.288.933,54	41.390.451,88
Κέρδη μετά από φόρους	-	-	-	4.578.808,45	4.578.808,45
Καθαρά λοιπά συγκεντρωτικά εισοδήματα	-	-	-	10.829,52	10.829,52
Μερίσματα πληρωτέα	-	-	-	(4.000.000,00)	(4.000.000,00)
Μεταφορά σε αποθεματικά	-	(228.940,42)	5.388.855,58	(5.159.915,16)	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης 31.12.2022	9.450.000,00	1.764.205,95	10.067.227,55	20.698.656,35	41.980.089,86

Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Έμμεση Μέθοδος) για τη χρήση που έληξε την 31.12.2022

	Σημ.	1 Ιανουαρίου 2022	- 31 Δεκεμβρίου 2021
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη προ φόρων		5.823.327,52	5.023.769,91
Προσαρμογές για:			
Αποσβέσεις	<u>6</u>	1.441.960,34	1.360.758,90
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	<u>6</u>	287.417,83	157.748,97
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	<u>23</u>	(74.407,54)	(239.844,66)
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων		(549,98)	3.917,97
Χρηματοοικονομικά (έσοδα)/έξοδα	<u>7</u>	(8.847,28)	5.250,16
(Κέρδος)/Ζημιά από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	<u>16</u>	127.744,00	10.897,00
Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	<u>5</u>	85.864,82	184.495,92
Λοιπές προβλέψεις	<u>14</u>	80.000,00	30.000,00
Λειτουργικό κέρδος προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης		7.762.509,71	6.536.994,17
(Αύξηση)/Μείωση:			
Αποθέματα		(1.877.508,56)	(166.177,95)
Εμπορικές απαιτήσεις		(2.587.338,70)	(1.255.061,20)
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις		(1.235.872,39)	(53.187,59)
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		45.500,03	(6.843,00)
Αύξηση/(Μείωση):			
Προμηθευτές		2.437.007,34	2.281.207,45
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		(959.934,48)	(2.523.518,63)
Τόκοι πληρωθέντες		(85.477,70)	(102.984,77)
Πληρωμές για αποζημίωση προσωπικού	<u>24</u>	(49.675,92)	(71.899,78)
Φόροι πληρωθέντες		(589.890,22)	(228.774,21)
Ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		2.859.319,11	4.409.754,49

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ
ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31 Δεκεμβρίου 2020	2019	31 Δεκεμβρίου 2020	2019
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	10	25.920.800,23	25.221.569,99	25.920.800,23	25.221.569,99
Δικαιώματα χρήσης παγίων	11	219.181,47	74.881,79	219.181,47	74.881,79
Λοιπά πάγια στοιχεία		416.052,64	180.583,77	416.052,64	180.583,77
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες	12	35.191,12	44.037,03	44.037,03	44.037,03
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		13.568,05	23.448,64	13.568,05	23.448,64
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		26.604.793,51	25.544.521,22	26.613.639,41	25.544.521,21
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	13	5.718.754,48	5.078.525,97	5.718.754,48	5.078.525,97
Εμπορικές απαιτήσεις	14	14.822.480,57	13.964.688,30	14.822.480,57	13.964.688,30
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	15	860.822,48	612.269,90	860.822,48	612.269,90
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	16	969.308,00	971.108,00	969.308,00	971.108,00
Χρηματικά διαθέσιμα	17	10.214.705,50	7.640.998,44	10.214.705,50	7.640.998,44
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού		32.586.071,03	28.267.590,61	32.586.071,03	28.267.590,61
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		59.190.864,54	53.812.111,83	59.199.710,44	53.812.111,83
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ιδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	18	9.450.000,00	6.300.000,00	9.450.000,00	6.300.000,00
Λοιπά αποθεματικά	19	6.291.135,00	11.339.689,60	6.291.135,00	11.339.689,60
Κέρδη εις νέον		21.039.542,76	20.745.561,38	21.048.388,67	20.745.561,38
Ίδια Κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		36.780.677,76	38.385.250,98	36.789.523,68	38.385.250,98
Δικαιώματα Μειοψηφίας		-	-	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		36.780.677,76	38.385.250,98	36.789.523,68	38.385.250,98
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμα δάνεια	21	3.625.000,00	1.250.000,00	3.625.000,00	1.250.000,00
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	22	116.569,94	12.252,21	116.569,94	12.252,21
Επιχορηγήσεις	23	1.219.271,54	1.265.730,15	1.219.271,54	1.265.730,15
Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	24	602.288,59	497.204,85	602.288,59	497.204,85
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	9	2.002.489,98	1.989.449,51	2.002.489,98	1.989.449,51
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		7.565.620,05	5.014.636,72	7.565.620,05	5.014.636,72
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές	25	7.715.935,20	8.366.004,04	7.715.935,20	8.366.004,04
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	21	1.425.000,00	767.855,22	1.425.000,00	767.855,22
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	22	106.173,23	63.012,02	106.173,23	63.012,02
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	26	5.597.458,29	1.215.352,85	5.597.458,29	1.215.352,85
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		14.844.566,72	10.412.224,13	14.844.566,72	10.412.224,13
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		59.190.864,53	53.812.111,83	59.199.710,44	53.812.111,83

* Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31/12/2022	31/12/2021
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματα Πάγια	Γ.11	73.879.559	71.097.784
Δικαιώματα χρήσης παγίων	Γ.12	520.111	631.097
Επενδύσεις σε ακίνητα	Γ.13	10.082	10.082
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Γ.14	185.147	299.894
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Γ.15	181.735	36.173
		74.776.634	72.075.030
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Αποθέματα	Γ.16	15.299.030	11.871.809
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	Γ.17	28.690.740	23.047.706
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	Γ.18	2.110.152	0
Δεσμευμένες καταθέσεις	Γ.19	0	2.230.000
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Γ.19	7.221.288	10.749.735
		53.321.210	47.899.250
Σύνολο ενεργητικού		128.097.844	119.974.280
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	Γ.20	12.564.752	12.564.752
Αποθεματικά	Γ.21	24.686.060	24.551.367
Αποθεματικό ιδίων μετοχών	Γ.20	(541.306)	(60.897)
Κέρδη εις νέον		42.192.614	45.775.743
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		78.902.120	82.830.965
Υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Γ.22	6.750.000	6.430.000
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	Γ.23	355.857	428.068
Υποχρεώσεις παροχών συνταξιοδότησης	Γ.24	304.149	285.270
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	Γ.25	4.277.489	3.805.295
Επιχορηγήσεις	Γ.26	5.524.536	5.927.470
		17.212.031	16.876.103
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Γ.22	7.945.948	2.250.628
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	Γ.23	190.058	224.451
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	Γ.27	23.847.688	17.345.408
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	Γ.18	0	446.725
		31.983.694	20.267.212
Σύνολο υποχρεώσεων		49.195.725	37.143.315
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		128.097.844	119.974.280

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31/12/2021	31/12/2020
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματα Πάγια	Γ.11	71.097.784	64.807.728
Δικαιώματα χρήσης παγίων	Γ.12	631.097	414.654
Επενδύσεις σε ακίνητα	Γ.13	10.082	10.082
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Γ.14	299.894	396.380
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Γ.15	36.173	46.106
		72.075.030	65.664.950
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Αποθέματα	Γ.16	11.871.809	14.024.192
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	Γ.17	23.047.706	24.249.201
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	Γ.28	0	1.430.104
Χρηματοοικονομικά μέσα	Γ.18	0	301.852
Δραστημίες καταθέσεις	Γ.19	2.230.000	0
Τομιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Γ.19	10.748.735	9.737.271
		47.899.250	49.742.620
Σύνολο ενεργητικού		119.974.280	115.407.570
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΚΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	Γ.20	12.564.752	12.564.752
Αποθεματικά	Γ.21	24.551.367	22.333.675
Αποθεματικό ετών μετοχών	Γ.20	(60.897)	(134.311)
Κέρδη εις νέον		45.775.743	41.358.343
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		82.830.965	76.122.459
Υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Γ.22	6.430.000	8.680.000
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	Γ.23	428.068	243.413
Υποχρεώσεις παραγών συνταξιοδότησης	Γ.24	285.270	289.227
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	Γ.25	3.805.295	3.457.836
Επιχορηγήσεις	Γ.26	5.927.470	6.332.303
		16.876.103	19.002.778
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Γ.22	2.250.628	2.249.837
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	Γ.23	224.451	187.790
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	Γ.27	17.345.408	17.844.706
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	Γ.28	446.725	0
		20.267.212	20.282.333
Σύνολο υποχρεώσεων		37.143.315	39.285.111
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		119.974.280	115.407.570

Οι σημειώσεις στις σελίδες 59 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Τα συγκριτικά μεγέθη της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης για τη χρήση 2020 έχουν αναθεωρηθεί από την αλλαγή που επέφερε η μεταβολή της λογιστικής πολιτικής του ΔΛΠ 19 (βλ. σημείωση Β.1)

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Τοιχό Αποθεματικό	Αποθεματικό φορολογικών νόμων	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικό Ιδίων μετοχών	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών - (ζημιών)	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019	12.564.752	3.055.955	17.295.670	38.275	0	185.939 (105.056)	32.965.832 366.181	66.106.423 261.125
Αντιστροφή λόγω εφαρμογής ΔΛΠ 8								
Υπόλοιπο στις 01 Ιανουαρίου 2020 αναθ.	12.564.752	3.055.955	17.295.670	38.275	0	80.883	33.332.013	66.367.548
Καθαρό κέρδος χρήσιμης							15.839.996	15.839.996
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές)						1.254		1.254
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών						(301)		(301)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα						953	15.839.996	15.840.949
Σχηματισμός αποθεματικών		668.742	1.193.200				(1.861.942)	0
Συναλλαγές με τους μετόχους								
Εγκριθέντα μερίσματα (Άγορά) ιδίων μετοχών					(134.311)		(5.951.724)	(5.951.724)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	12.564.752	3.724.697	18.488.870	38.275	(134.311)	81.836	41.358.343	76.122.459
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	12.564.752	3.724.697	18.488.870	38.275	(134.311)	81.836	41.358.343	76.122.459
Καθαρό κέρδος χρήσιμης							13.209.690	13.209.690
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές)						(28.678)		(28.678)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών						6.309		6.309
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα						(22.369)	13.209.690	13.187.321
Σχηματισμός αποθεματικών		463.554	1.776.507				(2.240.061)	0
Συναλλαγές με τους μετόχους								
Εγκριθέντα μερίσματα (Άγορά) ιδίων μετοχών					(156.032)		(6.613.027)	(6.613.027)
Διάθεση ιδίων μετοχών					229.447		60.797	290.245
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021	12.564.752	4.188.251	20.265.377	38.275	(60.897)	59.467	45.775.743	82.830.965

Οι σημειώσεις στις σελίδες 59 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Τα συγκριτικά μεγέθη της Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων για τη χρήση 2020 έχουν αναθεωρηθεί από την αλλαγή που επέφερε η μεταβολή της λογιστικής πολιτικής του ΔΛΠ 19 (βλέπε σημείωση Β.1.)

ΚΡΙ-ΚΡΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2021
(Ποσά σε Ευρώ)

41

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

	Σημ.	1/1-31/12/2021	1/1-31/12/2020
Κύκλος εργασιών	Γ.1	134.599.699	125.982.880
Κόστος πωληθέντων	Γ.3	(93.430.745)	(85.552.940)
Μικτό κέρδος	Γ.1	41.168.954	40.429.940
Έξοδα διάθεσης	Γ.1, Γ.3	(21.304.569)	(18.849.973)
Έξοδα διαίκησης	Γ.3	(3.669.936)	(3.600.856)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	Γ.3	(300.955)	(295.440)
Άλλα έσοδα ακιμμάλλιασης	Γ.4	648.521	739.551
Λοιπά κέρδη/(ζημιές) καθαρά	Γ.5	123.872	154.606
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	Γ.1	16.665.887	18.577.828
Χρηματοοικονομικά έσοδα	Γ.6	171.652	125.150
Χρηματοοικονομικά έξοδα	Γ.6	(278.205)	(283.974)
Χρηματοοικονομικά έσοδα μισθώσεων	Γ.6	(29.729)	(26.752)
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα (καθαρά)		(136.283)	(185.576)
Κέρδη προ φόρων		16.529.604	18.392.252
Φόρος εισοδήματος	Γ.7	(3.319.914)	(2.552.256)
Κέρδη μετά από φόρους (Α)		13.209.690	15.839.996
Λοιπά συνολικά εισοδήματα:			
<u>Στοιχεία που δεν θα μεταφερθούν στο αποτέλεσμα</u>			
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές)		(28.678)	1.254
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)		8.397	(301)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών / (ζημιών) λόγω αλλαγής συντάξεσης		(2.088)	0
Συνολικά λοιπά εισοδήματα μετά από φόρους (Β)		(22.369)	953
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Α) + (Β)		13.187.321	15.840.949
Κέρδη μετά από φόρους κατά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους μετόχους για τη χρήση			
-Βασικά και μειωμένα κέρδη ανά μετοχή	Γ.8	0,4008	0,4791

Οι σημειώσεις στις σελίδες 59 έως 76 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Τα συγκριτικά μεγέθη της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος για τη χρήση 2020 έχουν αναθεωρηθεί από την αλλαγή που επέφερε η μεταβολή της λογιστικής πολιτικής του ΔΛΠ 19 (βλέπε σημείωση Β.1.)

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31/12/2022	31/12/2021
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματα Πάγια	Γ.11	73.879.559	71.097.784
Δικαιώματα χρήσης παγίων	Γ.12	520.111	631.097
Επενδύσεις σε ακίνητα	Γ.13	10.082	10.082
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	Γ.14	185.147	299.894
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Γ.15	181.735	36.173
		74.776.634	72.075.030
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού			
Αποθέματα	Γ.16	15.299.030	11.871.809
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	Γ.17	28.690.740	23.047.706
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	Γ.18	2.110.152	0
Δεσμευμένες καταθέσεις	Γ.19	0	2.230.000
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Γ.19	7.221.288	10.749.735
		53.321.210	47.899.250
Σύνολο ενεργητικού		128.097.844	119.974.280
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	Γ.20	12.564.752	12.564.752
Αποθεματικά	Γ.21	24.686.060	24.551.367
Αποθεματικό ιδίων μετοχών	Γ.20	(541.306)	(60.897)
Κέρδη εις νέον		42.192.614	45.775.743
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		78.902.120	82.830.965
Υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Γ.22	6.750.000	6.430.000
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	Γ.23	355.857	428.068
Υποχρεώσεις παροχών συνταξιοδότησης	Γ.24	304.149	285.270
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	Γ.25	4.277.489	3.805.295
Επιχορηγήσεις	Γ.26	5.524.536	5.927.470
		17.212.031	16.876.103
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Γ.22	7.945.948	2.250.628
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	Γ.23	190.058	224.451
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	Γ.27	23.847.688	17.345.408
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	Γ.18	0	446.725
		31.983.694	20.267.212
Σύνολο υποχρεώσεων		49.195.725	37.143.315
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		128.097.844	119.974.280

Πίνακας 5. Συγκεντρωτικός πίνακας εταιρειών που εντάχθηκαν στους αναπτυξιακούς νόμους

κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά προς υπαγωγή στις διατάξεις του ν. 3908/2011 στο πλαίσιο της 1^{ης} περιόδου προκήρυξης 2014 και για τα οποία επαρκούν οι διαθέσιμοι πόροι της περιόδου αυτής, ως ακολούθως:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

α/α	Κωδικός Φακέλου	Επωνυμία	ΑΦΜ	Βαθμολογία	Επιλέξιμο κόστος	Ενισχυόμενο κόστος	Επιχορήγηση / Επιδότηση Χρημ. Μίσθωσης	Φορο Αναλογή
1	Π04/6/00093/Σ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ-ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Α.Ε.	094466703	53,35	2.996.826,00	2.996.826,00	1.498.413,00	0,00
2	Π04/6/00101/Σ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΚΟΥΚΟΥΤΑΡΗΣ ΑΕΒΕ	094144150	49	2.931.442,00	2.931.442,00	1.026.004,70	0,00
3	Π04/6/00091/Σ	ΤΟΠ ΦΑΡΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΓΟΥΝΟΦΟΡΩΝ ΖΩΩΝ	800416646	47,5	2.663.247,53	2.663.247,53	1.331.623,76	0,00
4	Π04/6/00096/Σ	ΑΦΟΙ Χ. ΜΟΣΧΟΥ & ΣΙΑ Ι.Κ.Ε.	000000000	47,47	2.980.115,19	2.980.115,19	1.192.046,08	0,00
5	Π04/6/00090/Σ	ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Ν. ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ	998676358	45	1.061.377,87	1.061.377,87	424.551,15	0,00
6	Π04/6/00089/Σ	ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	131357246	44,7	211.317,00	211.317,00	105.658,50	0,00
7	Π04/6/00100/Σ	ΜΥΛΟΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΟΕ	082792702	44	1.095.774,95	1.095.774,95	438.309,98	0,00
8	Π04/6/00087/Σ	ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΤΣΙΜΠΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ - ΜΑΡΙΑ ΒΑΡΚΑ Ο.Ε.	997309259	43,5	701.646,83	701.646,83	280.658,73	0,00
9	Π04/6/00102/Σ	ΣΑΝΑΤΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	099295044	42,56	559.644,38	559.644,38	279.822,19	0,00
10	Π04/6/00099/Σ	ΓΙΑΝΝΙΩΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	998054705	42,25	313.810,79	313.810,79	125.524,32	0,00
11	Π04/6/00092/Σ	ΖΙΑΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	071123470	41,97	210.230,00	210.230,00	105.115,00	0,00
12	Π04/6/00094/Σ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΣΤΟΛΟΥ	053130625	41,59	499.420,76	499.420,76	199.768,30	0,00